

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 36.

Ispravnostni oddelček: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 498

Podružnici: Maribor, Barvarska ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri poštne č. z. z. Ljubljana št. 11.843 - Praha číslo 78.180.
Wien, Nr. 105.241.

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25.—; za ino-
zematstvo Din 40.— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo

Ljubljana, Knafljeva ulica št. 5/L
Telefon št. 72, ponoči tud'
št. 34.

Ljubljana, 13. aprila.

Da reši SLS in da dvigne naklado «Domoljuba», ki izhaja v tiskarni ljubljanske škofije, je škof Jeglič začel divjo gonjo zoper «Domovino». Silno neprijetno ga je zadelo, ko smo izrazili dvom, da škof sploh nima, če bi tudi obstojali kakšni pogoji, sam pravice zabranjevali vernikom liste. Vsled tega je škof začel v svojem glavnem glasilu citirati kanonsko pravo.

Pa tudi tu je imel smolo. Citati so zaviti, deloma nepopolni in celo potvorenji. Vsač advokat lahko iz tisočev paragrafov izloči kako zanj ugodno trditve. Tako tudi škofovo glasilu, vendar mu pa dokaz ni uspel.

Klerikali imajo sicer polna usta o svobodi tiska in razsajajo, če si državna uprava upa kdaj zabraniti kak napad na državo. Tu so naši klerikali največji «svobodomisleci». Kjer pa sami morejo, poje cenzura in zabranjevanje vsega, kar ni klerikalno. In to se proglašajo za protiversko, kakor pač ravno SLS potrebuje.

Od kar je iznajden tisk, so mu klerikali največji sovražniki. Kar je bilo treba zatreti v interesu cesarjev in posvetne oblasti škofov, je prišlo pod «index». Knjige so se sežigale, a niti to ni nič pomagalo. Resnica je vseeno zmagala in kakor popisuje dr. Kušej v svojem «Cerkvenem pravu» je običaj v stvari razveljavil cel vatikanski indeks, to se pravi, ker se ni nihče po njih ravnal, so prepovedi postale brezpredmetne. Papež Leon XIII. je vso staro šaro indeksov pomedel v kot in na novo uredil cenzurne predpise.

G. dr. Jeglič je star ljubitelj izrednih policijskih ukrepov. On je sežgal Cankarjevo «Erotriko» in komaj je bil dobro leto v Ljubljani, ki ga je gostoljubno sprejela, je že «prepovedal» «Slovenski Narod», «Rodoljub», «Rdeči Prapor» in «Ljubljanski Zvon». Posebno opozarjamo na «Ljubljanski Zvon», ker danes mnogi kulturni slepci verjamejo SLS, da ji je kaj za slovenski jezik in literaturo, njen šef pa je hotel s pastirskim pismom od 6. decembra l. 1899. ta list uničiti.

Danes je g. Jeglič do pike isti, kakor je bil l. 1899. Mesto «Rodoljub» in «Ljubljanskega Zvona» je na vrsti «Domovina», «Slovenski Narod» in «Ljubljanski Zvon» hvala Bogu obstojata še danes kljub škofovemu prokletstvu, kar je za mislečega človeka dokaz, da je škof lahko miselno uporabil skrajno sredstvo kot strel v zrak. Kakor danes tako tudi tedaj škof ni mogel najti konkretnih razlogov, ki jih ima pred očmi Leona XIII. konstitucija «Officiorum ac munerum», ampak trdi samo na splošno, da se baje ljudem, ki čitajo «Zvon», počasi ohladi srce za katoliško cerkev, vsled česar je «Zvon» nevaren in se prepoveduje. Ta škofov korak je bil povsem samovoljen in ni imel nobene zasloble v kanonskem pravu. Zapadel je v zaslužen smehnost in pozabljenje.

«Codex Juris Canonici» je l. 1917. zopet omejil cenzurno delovanje cerkve. Videč, da je predhodna cenzura praktično neizvedljiva in da je ne priznajo niti država niti verniki, Codex omejuje predhodno cenzuro na minimum. Ako kdo zabranjuje čitanje bodočih števil kakšnega časopisa, se ne more podrediti ta zabrana pod določbo o zabranjevanju knjig (de prohibitive librorum), zakaj tu se pač misli le na dela, ki so že izšla, zabranjevanja neizšlih spisov Codex sploh ne pozna, pač pa n. pr. glede časopisov, ki napadajo vero, samo predpisuje, da vanje verniki brez dovoljenja ne smejo pisati.

Glede na že izišle knjige določa Codex možnost prepovedi, a razlogi so resni in se morajo dokazati ter pojasniti. Ako škof za svojo škofijo kaj ukrene ima prizadeti pravico pritožbe na sv. stolico. Jeglič je «Domovino» prepovedal, kar v konkurenčnem listu «Domoljubu» in se mu ni zdelo niti potrebno, da izreče to prepoved za že izišle številke v škofijskem uradnem listu, ker bi v njem moral podati tudi točno utemeljitve ne pa opletati praznih fraz o «nevarnosti», da «morda» kdo, ki dalje časa ta list čita, izgubi respekt pred duhovščino.

Ko «Slovenec» citira Codex, po stari jezuitski navadi falzificira. Codex zabranjuje pornografske knjige in jih definira med drugim tako, da one «ex professo» obravnavajo lascivne ali obscene predmete. Škofov list je seveda besedo «ex professo» namenoma izpuštil, da zaveže v drugo misel.

«Slovenec» se torej poziva na kanon 1395. za famozno prepoved «Domovine»! To se smejejo gospodje teologi, ko to citirajo. Pod ta kanon so padli Luther in drugi veliki protivniki katolicizma. Kazen je po kanonu 2318 izobčenje, katero odpušiti je posebej pridržano sv. stolici.

Pri nas pa je znano, da je treba samo naročiti «Domoljuba», pa ti je vse odpuščeno. Če pa bi kdo na mesto «Domovine» naročil «Slovenca», bo proglašen za izredno pobožnega moža, dasi ni nihče v Rim pisal, ali mu je papež že odpuštil, ker je čital «Domovino».

Pa pravi g. Jeglič, da se oni in ne-

Začetek nove vladne krize

Demisija prometnega ministra Krste Miletića. — Posledice nedeljskega govora Stjepana Radića v Pakracu. — Za Miletića je Radić «bitanga» in «vucibatina».

Beograd, 12. aprila r. Izjáva Stjepana Radića na njegovem včerajšnjem shodu v Pakracu o prometnem ministru Krstu Miletiću je izzvala med radikalnimi krogi vtis, da pomenja nov napad na vlado in da hoče Radić izzvati novo krizo. Napad na Krsto Miletića po njihovem mnenju ni napad na njegovo osebo, temveč na vlado in radikalno stranko. Z ozirom na to je danes popoldne minister prometa Krsta Miletić podal ostavko, češ da noče več sedeti skupno s St. Radićem v vladi. Tudi minister za socialno politiko Simonović je izrazil svojo solidarnost z Miletićem. Njegova formalna demisija se še ne potrjuje.

Beograd, 12. aprila p. Že ko se je formirala vlada Uzunovića so vsi resni politični krogi takoj pesimistično gledali na to vlado ter ji dajali zelo kratak rok življenja. Radikalni člani vlade so novinarjem že prej odkrito govorili, da je ta vlada začasna, vendar pa se ni moglo pričakovati, da bo ta vlada imela tako kratek rok, kakor ga res ima. Danes se z demisijo prometnega ministra Krste Miletića nahaja v novi krizi.

Stjepan Radić v svojem govoru v Pakracu ni izpuštil prilike, da izzove nove komplikacije v vladi z izpadom proti ministru Miletiću, Radićeve navedbe o zagrebški železniški direkciji glede zlorab, za katere da je vedel minister Miletić in jih toleriral, so izzvale ministra Miletića, ki se čuti no njej težko užaljen. Popoldne je bil Miletić pri Pašiću, takoj nato pa pri ministrskem predsedniku Uzunoviću, kateremu je izročil ostavko na svoj položaj kot prometni minister. Ta ostavka se glasi določno:

«Gospod predsednik! V današnji »Politiki« je objavljeno, da je gospod minister prosvete St. Radić na shodu v Pakracu med drugim rekel tudi to: Ako se ne popravi promet in ako se bo kradlo vsak mesec 4000 ton premoga v Zagrebu, to je 32 milijonov kron — za kar ve tudi Krsta Miletić, pa kakor da se ga ne tiče — ako se to ne popravi, on ne bo več minister prometa. Jasno. To se je zgodilo brez njegove volje v

njegovi odsotnosti, toda če ne ve nobenega načina, da to odpravi, zanj ni več mesta.

Ordinarna laž je, da bi se karkoli takega zgodilo v času, ko sem jaz prometni minister. Ker te besede, ki jih je izgovoril aktiven minister, vsebujejo klevete in žalitve, preko katerih ne morem in nočem preiti, mi je čast prositi Vas, gospod predsednik, da mi izvolite uvaževati ostavko na položaj prometnega ministra, ker ne želim, da bi bil še v prilikah, da s tako »bitango« (vagabund op. ur.) in »vucibatino« (lopov op. ur.) sedim za isto mizo. Zahvaljujoč se za dosedanje zaupanje Vas prosim, gospod predsednik, da izvolite sprejeti zagotovilo molega globekega spoštovanja, Krsta Miletić.

Minister Miletić je popoldne izjavil v svojem kabinetu novinarjem, da Radić zasluži take enitete, kakršne mu je dal v svoji ostavki, ter končal svoje besede: »Sedaj sva si kvit!« Dalje je rekel, da je povodom Radićeve trditve o zlorabah, ki so se zgodile davno prej, že odredil komisijo, ki te zlorabe preiskuje. Razen tega je direkcija državnih železnic v Zagrebu izdala zvečer demant, v katerem odklanja Radićeve napade. Minister Miletić je izjavil novinarjem, da ostane pri ostavki in da zahteva, da se imenuje namestnik.

Ta dogodek je izzval veliko pozornost, posebno v vladi sami. Radikalni so silno ogorčeni in naglašajo, da so sedaj storili vse, kar se je moglo, da so radi Radića in na ljubo sporazumu žrtvovali tudi šefa svoje stranke Pašića. Radićevci so sedaj pokazali, da so popolnoma nemogoči. Ugleden radikalni vrvak je izjavil vašemuo dopisniku: »St. Radić je navaden šarlatan. On ima končno tudi prav: naj nas radikalne ceni in meče iz vlade drugega za drugim, ker so pri nas budala, ki hočejo z njim delati!« Edini Svojezar Pribečević je imel prav, ko je neprestano naglašal, da se s tem šarlatanom ničesar ne more delati, ter je imel prav, da je pobral vse naše pristaše v vrečanskih krajihi. In še to je Pribečević prav povedal: Kdor z vragom sadi buče, se mu na glavi razbija!«

Radića sedaj že vsi poznajo

Napoveduje se tudi demisija ministra socialne politike Simonovića ter še druge konsekvence. — Radić je že pri vseh faktorjih zaigral svoj kapital. — Težka naloga predsednika Uzunovića

Beograd, 12. aprila. p. Nocoj se je Vaš dopisnik razgovarjal z radikalnim vrvakom, ki je naglasil, da sedanja Miletićeva ostavka morda ne bo le njegova osebna stvar. Vaš dopisnik je sicer tega radikalnega vrvaka opozoril na Miletićevo izjavo, da ne želi, da bi njegovi tovariši v kabinetu iz solidarnosti izjavljali konsekvence, temveč da svoje postopanje uredi po lastnem prevdanku. Radikalni vrvak pa je nadaljeval: »Krstu Miletiću ima prav, radičevci so stvarno nemogoči in to uvidevajo vsi merodajni faktorji. St. Radić je zaigral ves svoj kapital pri vseh teh faktorjih. Prepričan sem, da se bo sedaj otvorila nova kriza vlade, mnogo težja in mučnejša, nego je bila prva. Vsi radikalni ministri so zelo pesimistični in prav nič rožnato ne gledajo v bodočnost.

Interesentno je, da je minister Miletić bil pri Pašiću prej nego je podal ostavko, ter se zato smatra, da je storil to v soglasju s Pašićem. Razen tega je znano, da je tudi minister Simonović Pašićev privrženec in da bi tudi njegova demisija bila storjena v dogovoru s Pašićem, posebno ker je Pašić po tem razgovoru dolgo konferiral z Uzunovićem.

Ostavko ministra Miletića je malo število opozicijskih poslancev, ki se nahajajo v Beogradu, sprejelo kot začetek procesa, s katerim so računali že v naprej. Ljuba Davidovič je na vprašanje, kaj misli o Miletićevih epitetih glede Radića, odgovoril: »To je medministrski razgovor v današnji vladi«.

Beograd, 11. aprila. p. Ob 5. popoldne je v predsedništvu vlade Pašić konferiral z Uzunovićem, nakar je ob 6.40 Uzunović šel na dvor. Ko se je vračal iz avdičnice ni hotel dati novinarjem nobene informacije, niti ni hotel potrditi ostavke ministra Miletića. Ko je Vaš dopisnik rekel, da ima v rokah besedilo Miletićeve ostavke, je Uzunović odgovoril: »To je moja prva avdičnica, da sem bil pri kralju kot ministrski predsednik, pa ne morem govoriti o njej.« Ko se je Uzunović vrnil v kabinet, je imel dolg razgovor z ministrom Simonovićem. Zanimivo je, da se nocoj v vseh političnih krogi govori, da je Simonović pri tej priliki naglasil Uzunoviću, da je solidaren z ministrom Miletićem v tem, da je nemogoče delati dalje skupno

govori z vsem tem prismojenim prepovedovanjem «Domovine» ne norčujejo iz vere in cerkve ter sedaj še iz Codexa. Potem ko je škof potegnil še Codex Juris med klerikalne pomočnike, postaja cela stvar prava evropska specialiteta smešnosti.

Pašić se pripravlja na energično akcijo

Glavni odbor NRS je sklican na 25. t. m. — «Politika» o name-
rah Pašićeve akcije.

Beograd, 12. aprila. p. Danes se je na konferenci, ki je bila v Pašićevem stanovanju, sklenilo, da se vrši seja širšega glavnega odbora radikalne stranke, ki je bila prvotno določena na 17. april, definitivno dne 25. aprila ob 10. dopoldne v prostorih radikalnega poslanskega kluba. Na dnevnem redu je: pretres politične situacije. Vsi člani glavnega odbora so bili brzojavno pozvani na to sejo.

Beograd, 12. aprila. r. «Politika» prinaša naslednjo beležko o akciji gospoda Pašića: Radikalni in z njimi tudi vsi ostali politični krogi z največjim zanimanjem zasledujejo delovanje g. Pašića. Vsa znamenja kažejo, da se g. Pašić pripravlja na odločno akcijo. Na stanovanju g. Pašića se dnevno zbirajo številni radikalni, ki so Pašiću udani. Kakor se zatrjuje v informiranih krogih, bo go-

spod Pašić najprej počistil račune s svojimi nasprotniki v radikalnem klubu in je radi tega treba pričakovati važnejše dogodke ob sestanku radikalnega glavnega odbora. Po seji glavnega odbora pa bo Pašić priredil večje število velikih zborovanj, da bi tudi med urodom pobil vpliv svojih nasprotnikov. Radikalni in posebno Pašićeva bližnja okoličca se živahno bavijo z vprašanjem interpelacij o korupciji. Izražena je bila želja, da naj se z odgovorom vlade na te interpelacije enkrat za vselej odpravijo z dnevnega reda vse obtožbe, ki so v zadnjem času padle proti radikalom. Zatrjuje se, da bodo radikalni zahtevali mešano anketo, ki bo proučila delovanje vseh ministrov od leta 1918 do danes, zlasti ker da se je korupcija temeljito zasidrala baš pri nekaterih radičevskih ministrihi.

Pangalos izvoljen za predsednika republike

Pri nedeljskem drugem delu volitev je bil diktator Pangalos de-
finitivno izvoljen za predsednika grške republike.

Atene, 12. aprila. s. Predsedniške volitve, ki so se vršile včeraj v 23 okrožjih, so potekle povsod popolnoma mirno. Več kot 90 odstot. upravičencev je glasovalo. Pangalos je bil izvoljen z ogromno večino in deloma tudi soglasno.

S tem je izvolitev Pangalosa za predsednika grške republike definitivna, ker je gla-

sovalo vseh 35 volilnih okrožij. Pangalos je drugi predsednik republike, prvi je bil Konduriotis. Pangaloso režim je z izidom volitev vsekar utrjen, osobito ker so vs funkcije predsednikove z najnovejšimi odredbami še močno povečale napram parlamentu. Ured.

Solunski vstaši pred vojnim sodiščem

V nedeljo se je pričela proti upornikom sodna obravnava. — Zna-
čilni zagovori obtožencev. — Javen shod za milo sodbo upor-
nikov.

Solun, 12. aprila z. Upor proti vladi je popolnoma udušen. Vse častnike, ki so se udeležili vstaje, so prepeljali v Atene in stavili pred vojno sodišče. Vojaki, ki so se udeležili pokreta, so bili po dva dni v preiskavi. Ko so izjavili, da niso bili poučeni, zakaj gre in da po danem povelju niso mogli odrediti pokorščine svojim predstojnikom, so jih zopet poslali v vojašnice. Solunski poveljnik Zafiriu je prepovedal listom pisati o prevatnih dogodkih.

Atene, 12. aprila. z. Včeraj nekaj pred 2. popoldne je prispel pred luko torpedni rušilec, ki je pripeljal prijete voditelje vstaje v Solunu in Seresu. V pristanišču Faleronu so jih sprejeli polkovnik Mavrojanis in Ilakuras, nekaj častnikov in 20 vojakov. Zapisnikar vojnega sodišča je takoj šel na ladjo in izročil upornikom obtožnico vojaškega sodišča. Aretrance so nato posadili v avtomobil in jih prepeljali v zapore, za njimi pa so se peljali vojaki, ki so jih stražili.

Vstaši so prišli pred vojaško sodišče, čigar predsednik je general Zarulis, prisodniki niki pa polkovnika Kavalaris in Papajolan ter pomočnika vojaškega sodišča polkovnik Buftis. Obtožence zagovarja odvetnik Snotos. Ataritos, Giorgiopoulos, Papanolis in Tarakoglis.

Ob 4.30 se je začelo zasliševanje. Najprej so prečitali upornikom obtožnico državnega pravdnštva. Med obtoženci je solunski poštni ravnatelj Pavlidis in solunski policijski ravnatelj Pokala. Po prečitaniu izpovedi je predlagala obramba, naj se razprava odgodi, ker so obtoženci od dolge vož

nje preveč utrujeni. Po kratkem posvetovanju je sodišče sklenilo odgoditi razpravo do ponedeljka, nakar so vstaše odvedli v zapore.

Po prekinjenju razprave so se novinarji približali obtožencem na hodnikih sodišča in skušali dobiti od njih kakke izjave. Polkovnik Karakufas je dejal: »Čudim se, da so nas mogli obdolžiti, da smo hoteli povzročiti revolucijo. Pangalos je moj prijatelj. Smatram da bi bilo najbolje, da ostane na vladi. Kar smo storili, je bila le majhna demonstracija, o kateri bom še govoril. Potem se bo videlo, da je pravica na naši strani.«

Polkovnik Zavelas je rekel: »Nismo hoteli napraviti revolucije, ampak doseči sporazum v gotovih spornih vprašanjih, ki obstojajo med polkovnikom Karakufasom in zbornim poveljnikom solunskim generalom Zafiriom. Ne moremo razumeti, kako morete to imenovati revolucijo. Pri sodišču se boste prepričali, da nismo revolucionarji. Ničče od nas ne more reči, da ni Pangalos patriot. Torej tudi nismo napravili revolucije.«

Atene, 12. aprila z. V nedeljo popoldne je bilo veliko ljudsko zborovanje, na katerem so zahtevali milost za krivce poslednje-za upora solunske posadke. Shod, ki se ga je udeležilo preko 10.000 ljudi, je potekel popolnoma mirno. Sprejeli so tudi resolucijo, ki izraža željo, naj se krivci milo obsodijo. Atenski metropolit se je izrekel za oprositve upornikov. Vsi listi prestolice, izvzemši »Kathimerinja«, priporočajo vladi naj sodi milo.

Mussolini v Afriki

Pompozen sprejem v Tripoli. — Italija hoče gospodovati na
Sredozemskem morju. — «Usoda — gonilna sila fašizma».

Tripoli, 12. aprila. o. Včeraj ob 7. zjutraj je prispel semkaj na bojni ladji «Cavour» Mussolini. Na obrežju so ga pričakovali italski glavnar general De Bono, državni podtajnik Balbo, general italskih kolo. nistalnih čet Malarda, škof Tanizza, župan Hastuna paša Karamanli in drugi funkcionarji. Mussolini, ki je bil v uniformi častnega korporala fašistovske milice in okrašen z vsemi italskimi in inozemskimi odlikovanji, se je izkrcal ob grmenju to. pov. Pri pregledu častnih čet je predsednik italske vlade pozdravil v arabsčini župan Hassuna paša. Nato se je Mussolini v arvu odpejal na vojaško poveljništvo, kjer je zajahal konja in v spremstvu zastopnikov oblasti odjezdil na glavni trg, kjer so defilirale čete. Po defiliranju je Mussolini nagovoril zbrano množico in naglašal, da ga je poslal italski kralj v to deželo, ki je definitivno italska. V gubernerski palači je Mussolini sprejel zastopnike trpoltanskih oblasti in konzule tujih držav. V posebni dvorani je nagovoril zastopnike Tripoltancev tako: »Vi morate biti tukaj pionirji italske civilizacije! Zavedati se morate, da je to najvažna naloga Italije je bila nekoč velika v Sredozemskem morju. Hočem, da postane zopet taka!«

Po odklovanju gubernerja generala De Bona, ki mu je bil podeljen red sv. Mavricija, je imel Mussolini z balkona kratek nagovor na tripoltanske fašiste. Rekel je, da se njegovo potovanje v Tripoli ne sme smatrati kot službeno, temveč kot afirmacija trdne volje in manifestacija moči italskega naroda, ki nosi svoj triumfalni vojaški tekmar na dirkališču Afrike. »Usoda nas žene v te dežele,« je povdarjal, »in nihče ne more ustaviti te usode. Nihče ne more zdrobiti naše neupogljive volje.« Popoldne je Mussolini prisostvoval vojaškimi tekmar na dirkališču Busetta.

Rim, 12. aprila. k. Poročila iz Angore zatrjujejo, da se bavi turško časopisje zelo obsirno z Mussolinijevim potovanjem v Tripoli. Pri tej priliki izjavlja da se mora Turška pripraviti za vsak primer.

Cremona, 12. aprila. b. Bliži glavni tajnik fašistovske stranke Farinacci je imel včeraj govor, v katerem je dejal, da je stranka neomahljiva in kompaktna kakor še nikoli. Fašisti bodo strogo izvajali zakone in se tudi ravnati po njih. Farinacci je tudi naglašal važnost sedanjega potovanja Mussolinija v Tripoli, ki pomenja novo epoho v razvoju velike Italije.

«Norge» na Angleškem

London, 12. aprila. bs. Amundsenov zrakoplov «Norge» se je včeraj spustil, ko je vihar nekoliko ponehal, na letališču Pulham pri Londonu na tla in ostane ondi nekaj dni, potem se zopet dvigne in nadaljuje pot v Oslo, odkoder poleti na svoj prvi večji cilj, Spitzberge.

Polkovnik Nobile je izjavil, da bo ostala «Norge» najmanj teden dni v Pulhamu, da dopolni vodik.

Zakup Steinbeissovega podjetja

Beograd, 12. aprila. p. V ministrstvu za šume in rudnike je bila danes tretja licitacija za nakup Steinbeissovega podjetja Dobrlin-Drvlar. Licitacija ni imela uspeha, ker ni bilo ponudnikov.

Radić za esperanto

Zagreb, 12. aprila. n. Danes je posetil ministra Stjepana Radića prof. Privat, docent univerze v Curihu, Razgovarjala sta se o razvoju učenja esperanta in trgovskih šolah. Radić je Privatu obljubil, da bo uvedel esperanto v trgovske šole.

Zakaj je SLS ubila dr. Šusteršiča?

Silno važen dokument škofovske diktature v SLS. — Jeglič je preganjal Šusteršiča, ker je on hotel biti pravi voditelj SLS in ni poslušal škofa. — Avstrofilstva mu ni zamerjal, pač pa mu je še 1. 1922. očital, da je prišel na avstrijskem dvoru v nemilost.

Zadnji »Kmeti list« objavlja pismo škofa dr. Jegliča iz leta 1922 dr. Ivanu Šusteršiču, ki ga zaradi zgodovinske važnosti ponatiskujemo. Glasi se:

V Gornjem Gradu, 26. julija 1922. Prebagorodni gospod!
Šele sedaj, ko sem po opravljeni kano- nični vizitaciji v gornjegradiškem miru, vam morem odgovoriti na Vaš list z dne 22. ju- nija. V spomin naj vam pokličem zgodov- no Vašega padea.

Tekom let ste si pridobili toliko veljavo, da smo mislili, da brez Vas bi vse delo v smislu sklepov naših katoliških shodov raz- padlo. Saj sta Vi in dr. Krek bila duša našega političnega, gospodarskega in sploh vsega organizatoričnega življenja. Jaz sem vajno delo uspešno podpiral osebno in z navoči, ki sem jih dajal duhovnikom.

Zal, da ste zadnja leta, približno od leta 1916, začeli nastopati izredno samolastno in avtokratično. Vso moč ste hoteli imeti v svojih rokah, vsi drugi naj bi vam le pri- srjevali. Zabili ste trditvi, da ste Vi edini voditelj, da ste Vi sami stranka. Kako ste si prizadevali, da bi listi pisali le po Vaših informacijah in edino le in favorom Vaše osebe. Kot načelnik državnozbornskega kluba mu niste bili odkritosrčni; za njegovim hrbtom ste z ministrom Stürzkohom poli- tično delali in vodili, kar je poslanca slino bolelo. Polagoma se je rodilo in vedno več verjetnosti dobivalo mnenje, da, celo pre- pričanje, da presojate in vodite vse le z ozirom na svojo osebo; ko ste proti naro- čitvi in volji kluba na čuden in skrivnosten način poslali deželni glavar, se je odpor proti vam hitro povečal.

Pa tudi zaupanje do Vas se je vedno bolj in bolj zmanjševalo. Ustmeno in pi- smeno sem Vas nekočkrat svaril, rekoč, da nez- nosni avtokratizem bo vzbudil in že vzbuj- a močno reakcijo, ki Vas bo strmoglavila. Svaril sem brez uspeha. In kaj se je zgo- dilo? Odrnili so se od Vas Hrvačje. Vsi oboj- ni Slovenci, večina poslancev in doma- je vse kipele, rasel je v stranki razkol, ki ga je pospeševalo Vaše očitno in ne- prikrito zaničevanje mladih inteligentov. Celo ministri in dvor Vas niso več uvažev- ali. Tako so se zadeve razvijale počasi, toda dosledno v letih 1916 in 1917.

Koliko sem jaz trpel! Večkrat sem po- sredoval, hočē se hudih in nesrečnih po- sledic našega notranjega razdora. Najbolj me je pekla slutnja, da se bodo duhovniki razcepili. Saj ste na raznih dobro priprav- ljenih sestankih mnoge popolnoma pridob- ili za svoje namene, želeč na vsak način odbrzdati v rokah vaječi, ki so vam ne- kako izvijale iz njih.

Vse okoliščine so se tako razvijale, da na eni strani bi bili Vi nekaj županov in du- hovnikov, na drugi strani pa vsi naši mlajši inteligenti in skoraj vse ljudstvo. Torej mladina in večina ljudstva zoper Vas in zoper duhovnike. In posledice?

Trepetal sem pred trenutkom, ko me bo- do zunanje okoliščine prisilile, da bom mo- ral nastopiti zoper Vas javno in očitno.

Ta trenutek je prišel ob koncu leta 1917, ko ste Vi po vsaki ceni hoteli prid v dele- gacijo. V mesecu septembru ste sklicali shod vodstva stranke. Znali ste izpostaviti strogo naročilo kluba na Dunaju, da mora v delegacijo voliti Vas. Toda, ker se iz- gubljeno zaupanje ne more dekretirati, klub ni volil Vas, ker vam ni mogel več zaupati, ampak dr. Korošca. To je Vas silno raz- kačilo.

Ko sem Vas takrat obiskal, ste o tej »šuf- tarije« prestrašno govorili in grozili z ostrim nastopom. Izstopili ste iz jugoslo- vanskega kluba, objavili ste ostro pismo poslancem in sklicali sejo izvršilnega od- bora SLS na neki četrtik ob koncu no- vembra.

Zakaj ste Vi tako ostro nastopili? Saj so volitve sploh in še posebno v delegaciji stvar zaupanja, ne pa sile in moči. In ali ste Vi kako pravico imeli, da morate ravo- ni Vi biti voljeni v delegacijo? V žalosti in v strahu radi protežnega razdora sem vam še pred shodom napisal list, v katerem sem vam posebno položil na srce mnenja iz- venkranjskih odličnih mož, ki so mi rekli, da v takem slučaju očitnega in javnega no- zaupanja bi se oni umaknili v ozadije, kar bi tudi od Vas pričakovali.

Vi tega nasveta niste uvaževali. Pač pa ste na dotičnem shodu po strastnih govori- nih zoper poslance proglasili, da SLS je razpuščena in da zasnujete novo kmečko stranko. Vsi navoči so Vaše sklope navdu- šeno odobrili.

O teh dogodkih na shodu sem jaz šele v soboto zvedel. Prišel mi je v roke tudi strasten očišč našim kmetom zoper poslan- ce za novo stranko. Ker vam državnozbor- ski klub ni ustregel, naj propade vse dese- danje delo, naj se po deželi razpali sovra- štvo med različni stanov in prično po- gubni boj med člani prepotrebnega SLS! Strašno sem bil žalosten!

Spoznal sem, da je sedaj prišel trenutek, da moram iz ljubezal do naroda in do cer- kve z vso voljo in močjo nastopiti zoper tako pogubne in neosnovane nakane raz- žaljenega deželnega glavarja. Moraj sem hiteti, da rešim, kar se še rešiti more. Že v soboto sem spleal očišč na ljudstvo in duhovnike zoper Vaše namere, dal sem vsem kar možgno miriljubna navodila in prepričal, da stranskega in razburilnega očišča kmetom naših listov niso prinesli.

Po tem mojem očišču, ki ga je »Slovenec« prinesel v ponedeljek, je bila vsa javnost prepričana, da Vi ne bode te zmazali, ampak da bode te propadli. In Vi? Ali bi ne bilo modro in domoljubno, ko bi se bili

umaknili vsaj sedaj in tako preprečili ne le strasne borbe med nami, ampak tudi svoj popoli padeč?

III.

Umaknili se niste, marveč ste započeto pogubno delo z vso silo in strastjo nadaljevali. Ustanovili ste list »Resnica« in, ako se ne motim, kmalu potem še list »Novice«. Oba lista sta z načinom pisanja in zavija- njem dogodkov sirsati, že razpaljena, še bolj podžigala. Mene je najbolj pekel raz- dor med duhovniki, ker precejšnje število, morda nad polovico, je šlo za vami in je preziralo navodilo škofovo. Posebno žal- ostno pa je bilo, da je ljudstvo zaupanje do teh duhovnikov izgubljivalo in sploh otrpnelo do duhovnikov in do cerkvenega življenja. Zoper Vas so bili diaki, akade- miki, starešine, vsi mladi izobraženci in ogromna večina ljudstva. Da, radi Vašega nastopa, radi grde pisave v »Resnici« in »Novicah«, so Vas začeli sovražiti in, ako se prav spominjam, celo groziti z dejans- kimi napadi.

Tako je med nami vse kipele do stra- šnega poloma, vsled katerega ste Vi, pri- siljeni po okoliščinah, ponižan in osamljen, zapustili svojo domovino. Zdihihi sem: o kako tragičen konec tako slavljenega mo- ža! In kdo ga je zakrivil? Jaz ali Vi?

IV.

Po prevratu smo se kmalu zopet orien- tirali. SLS se je znova konstituirala in je začela vsestransko organizatorično delo. Stranka je sedaj močna in slodna, kakor nikoli poprej. Ima točen političen, gospo- darski in socialen program v svitu skle- pov naših katoliških shodov, le razširjen in spopolnjen po potrebah sedanjega časa. Tudi duhovniki so se večinoma pomirili in delujejo primerno sedanjim potrebam. Le prav malo število ne more iz prejšnje men- talitete ven, nam nasprotuje in čaka odre- šenja od Vas.

Toda jaz sem se hudo maščeval nad du- hovniki, ki so bili in so še z vami proti meni. Tako trdite v svojem listu, No, pa pogledjmo, kako sem se maščeval.

Glede dr. Lampeta sem s oril to, da sem dva- ali celo trikrat preprečil njegovo pri- zadevanje, da bi tiskovno družino in naša časopisja dobil v roke on in Vaša stranka. Tudi sem mu sih obedišča prepovedal agitirati za struko, ki sem jo jaz obsodil. — Župnik Pšber je postal v Gorlah nemogoč, pa sem mu naklonil prelepo župnijo St. Ju- rija pri Kranju. — Župniku Šinkovcu sem nasvetoval, naj gre v pokoj, ker je rad čudnega političnega nastopa za duhovno pastirjevanje nemogoč. Ni me poslušal, to- da okoliščine so ga prav kmalu na to ka- rak prisilile. — Kaplanu Straharju sem naklonil župnijo Borovnica, ker v St. Ru- pertu ni mogel več ostati. — To je moje maščevanje. In ti gospodje? Še vedno mi nasprotujete, da, celo grde me. In jaz? Molčim.

Konec.

Evo, to vam je zgodovina Vašega padea. Smilite se mi, ker še niste izpregledali. Pre- bude Vaše dušne borbe, ki sem jih opazo- val v letih 1916—1918, še niso prenehale, marveč se celo povečale. Bog daj, da bi kmalu spoznal vir vsega svojega zla in rešil: mea culpa! Pa se bo v srcu zdanilo, brdičnosti ne bodo več tako grenke. življe- nje v ponižanosti bolj mirno in Bogu vdano. Pozdrav in blagoslov!
Dr. Anton Bonav. Jeglič I. r.

Veliki zbor SDS v Bosan- skem Novem

10.000 zborovalcev iz bosanske in hrvat- ske Krajine. — Izvajanja Svetozarja Pri- bičevića. — Navdušenje in manifestacije.

Bos. Novi, 12. aprila.

Zbor SDS, ki se je vršil v nedeljo ob le- pem vremenu v Bosanskem Novem, je bil ena najmočnejših manifestacij, kar jih je doslej doživel Svetozar Pribičević z svojimi tovariši. Zbralo se je nad 10.000 zborov- alcev, ki so v skupinah, peš, na konjih in vozovih dospeli iz bližnje in daljnje okoli- ce, iz bosanske in hrvatske Krajine. In ov- ačije, ki jih je doživel voditelj SDS s svojimi tovariši, so v celoti tvorile nepopno manifestacijo za stranko in njen program.

Takoj po otvoritvi zбора — otkor poidac — je povzel besedo Sv. Pribičević, ki je v dolgem, vseskozi temperamentnem a si- jajno akcentuiranem govoru izjavil: Herostratu Radiću je lani uspelo, da je vrgel vlado in jaz sem že lansko leto po- vedal, da bo po izvrženju enega P sledilo tudi izvrženje drugega P. Danes pa je pri- šlo od tega, česar se vsi poeni radikali sramujejo, da je Radić res vrgel Pašča. Doživeli smo, da je radikalna stranka, ki je bila v državi vsemočna, sama sebe po- tom Radića spravila v poraz. Ona je za- štitišla onega, ki jo je rušil in ki ji ruši temeljne njene principe: edinstvo države.

Nova Uzanovičeva vlada je mitrovalec dete. Sestavljajo jo malenkostni ljudje, ki so odvisni od Nikole Pašča. Vlada, ki ji stoji na čelu radikalni prvak drugega ali tretjega reda, bo morda dočkala Narodno skupščino, toda preživela je gotovo ne bo. Jaz se samo čudim, da v Beogradu še vedno verujejo v sporazum z Radićem in mislijo pri tem, da je to sporazum s Hr- vati. Sporazum z Radićem znači uvajanje plemenske politike in rušenje edinstvene države. Kar se naziva narodni sporazum, je do danes samo razplamtevanje plemen- skih sporov. Tukaj v Bosni, kjer so ljudje leta 1919, kar leteli v radikalno stranko, prepričani, da edino ta stranka brani narod- nost, so ravno danes najbolj razočarani. Sporazum in edinstvo naroda ni ono in isto,

Mi smo se izpostavili in postavili na čelo politike resničnega sporazuma. Radikali ni- so niti sanjali, da bo Radić vrgel njho- vega voditelja in da bo ustvaril razkol v njihovi stranki in da bo on ustvarjal in re- ševal vladne krize.

Moje mišljenje je, da se bo sedanja kriza, ki je jako globoka mogla ozdraviti samo potom novih volitev. Vprašajmo narod, kaj on hoče, kakšna je njegova suverena volja, kakšno vlado on zahteva! Naj narod pove ali je za sedanjí lažni sporazum ali pa je za resnično nar. lno edinstvo.

Mi samostojni demokrati, ki smo bili do- sedaj vedno hrabri, ne bomo sodelovali pri nobeni kombinaciji, pri kateri ne bi imeli glavne besede. Če se bo vodila politika nar- odnega državnega edinstva, potem bo tre- ba obračunati z vsemi separatisti in s plem- ensko mentaliteto. In šele potem se lahko računa z nami. Mi moramo biti jedro vsa- ke kombinacije, ki bo vodila to državo. Svobodo, poštenje in pravico: to hočemo in to moramo izvojevati!

P frenetičnem odobravanju, ki je spreml- jalo zaključne besede Svetozarja Pribiče- vica, sta govorila še poslanci Dr. Gligori- je Božović in Dušan Kecmanović, nakar je bil med vzkljanjem in prepevanjem za- ključen 66. veliki zbor SDS, vstevši od av- gusta 1. l.

Poslanec dr. Pivko v Prek- murju in na Murskem polju

V nedeljo dopoldne se je vršil v Murski Soboti v prostorih g. Turka krasno obiskan občni zbor sreske organizacije SDS za srez Murska Sobotica. Razon na občnih zborih kraljevskih organizacij izvoljenih delegatov, ki so bili polnoštevilno zastopani, so pri- speli iz vsega sreza Murska S. bota tudi javljeni zaupniki, nad 100, ter se je tako sreski občni zbor razvil v lepo zborovanje, ki je bilo kvalitetno in tudi kvantitativno lepše nego marsikatero dosedanje. . . . Na- vzoči so bili tudi delegati iz bližnjih or- ganizacij sreza Dol. Lendava (Belinci, Bratonci in Ižakovci).

Predsednik sreske organizacije notar Ko- der je z veseljem konstatiral veliko ude- ležbo vsega sreza in pozdravil zlasti tudi navzočega poslanca dr. Pivka, katerega so zborovalci prisrčno aklimirali. Predsednik je podal nato pregledno poročilo o delo- vanju sreske organizacije v minulem letu. Povdaril je zlasti, kako se je od zadnjega občnega zbora izpolnilo marsikaj, kar je na svojem lanskem občnem zboru sreske or- ganizacija v resolucijah postavila kot svoje zahteve in za kar se je posnele potom strankinih zastopnikov borila. Med drugim je omenjal znižanje, deloma celo odpravo carine na živino, dalje ustanovitev kmetijs- ke šole v Rakitcu, borbo za obstoj gim- nazije v Murski Soboti, borbo za ukinitev carine na žito sezonskih delavcev itd. Sre- ska organizacija obsega danes 9 kraljev- skih organizacij s 712 organiziranimi člani. To število se bo pa v doglednem času znatno pomnožilo. Pripravljen je že teren za osno- vanje organizacij v Bakovcih, Dol. Slave- čih, Gor. Slavečih, Kuzdobjanju, Bodonci- h. Za funkcijonarje sreske organizacije so bili soglasno izvoljeni: predsednik kom- novno notar Anton Koder, podpredsedni- kom pos. in trgovec Stefan Perkić ml. iz Gradišča, tajnikom trgovec in posestnik L. Brumen, blaginikom posestnik Št. Husar iz Kupšinec. Kor delegat za oblastni zbor so bili izvoljeni: župan Aleksandar Kihar iz Pucince, posestnik Josip Kočet iz Sel in po- sestnik Jožef Smodiš iz Gor. Petrovc. Kot zastopnika sreske organizacije v oblastnem odboru notar Anton Koder in gosliničar Janoš Gerzar iz Križevca, kot delegata za bodoči državni kongres stranke ravnatelj Vajaga in župan Matija Kočar iz Skako- vca.

Poslanec dr. Pivko je ob napeti pozor- nosti delegatov v nad enournem govoru podal sliko sedanjega položaja, ter je zlasti ožigal nepoštenost politike rad. stranke. Zborovalci so ponovno g. poslancu prire- dili prisrčne ovacije.

Koncem zborovanja so bile sprejete so- glasno sledeče resolucije: 1.) Sreski zbor SDS izraza svoje popolno zaupanje vod- stvu stranke, posebno predsedniku Sveto- zarju Pribičeviću ter voditeljema sloven- ske demokracije poslancema dr. Pivku in dr. Žerjavu, ki vodijo naš narod neustra- šeno v življenje svobode, bratstva in ena- kosti in s tem v buljšo bodočnost. 2.) Zbor zahteva izenačenje direktnih davkov in davčne uprave ter odpravo vseh onih dav- kov, katerih Srbija ne plačuje. 3.) Zahteva podporo produktivnim slojem s cenami državnim kreditom v večji meri kakor do sedaj; ta kredit naj se da tudi onim, ki že- le graditi poslopja in s tem omogočijo za- sležek našemu obratniku in tudi našemu kmetu. 4.) Zahteva revizijo taksnega za- kona po strokovnjakih iz prečanskih kra-jev; predvsem se naj odpravijo vse pri- stojbine pri pogodbah, s katerimi izročajo stariši svoje premoženje svojim otrokom še za živa in to vsaj v obliki, da se izenačijo dedne pristojbine s pristojbinami pri izo- štvanh za živa. 5.) Zahteva izločitevorenje ljudske samouprave potom izvedbe oblast- nih, sreskih in občinskih volitev, slednje posebno tudi v Prekmurju. 6.) Zahteva iz- boljšanje državne uprave vsaj na nivo, ka- kršen je bil v prečanskih krajih pred vo- jno. Zborovanje je bilo po 2 in polurnem poteku med splošnim navdušenjem zaklju- čeno.

Popoldne se je vršil v Križevcih na Mur- skem polju občni zbor sreske organizacije za srez Ljutomer v prostorih gostilne Hauptman, Dvorana je bila polna delegatov iz vseh občin vsega sreza, katerih se je zbralo mnogo nad 100. Ko je predsednik dr. Stanjko otvoril zbor in pozdravil navz- čga poslanca dr. Pivka, so mu zborovalci pri- redili vsrkene ovacije. Poslanec je v nad enournem govoru pojasnil položaj. Govoril je tudi oblastni tajnik SDS Spindler. Po- ročila o delovanju sreskega odbora v mi- nulem letu sta podala predsednik dr. Stanj-

ko in tajnik Franc Lubej ter se je končno sreski odbor konstituiral sledeče: predse- dnik dr. Marko Stanjko iz Ljutomera, pod- predsednik Franc Cmrkar, posestnik iz Veržeja, tajnik Franc Lubej iz Ljutomera, blaginjak posestnik Anton Štuhec iz Križe- vca, izvoljeni so bili tudi ostali delegati po štatuatu. V najbližjem času se ustanove no- ve organizacije v Stari cesti, Mali Nedelji in Zbigovcih. Zbor se je soglasno priključil resolucijam, ki jih je dopoldne sprejel sre- ski zbor v Murski Soboti.

Radićev shod v Pakracu

Včerajšnji shod Stjepana Radića v Pa- kraecu je doživel popoln ljasko. Kljub obšir- ni agitaciji zlasti med priselencimi Čehi, Nemci in Madžari je došlo na zborovanje za tamošnje razmere jako malo ljudi. Na potu v Lipku je Radić posetil šolo in delal učiteljem, da bi bilo bolje, ako bi v šoli na- mesto križa visela kaka lepa slika, ki bi mnogo bolj učinkovala na otroško dušo. V Pakracu pa je najprej šel v cerkev, potem pa na zborovanje. Na zborovanju je imel Radić enega najbolj konfuznih govorov. Do- šlo je tudi do pretepa, ko so nekateri zborov- alci pričeli med njegovim govorom vržki kati »Živio narod, dolji Radić!« Le s težavo je bil vzpostavljen red.

Radić je v svojem govoru napadal in go- voril vseproč. Posebno dobro si je privo- ščil Stojadinovića ter prometeza ministra Krsto Miletića. Očital mu je, da on ve za tatvine na zagrebškem kolodvoru, kjer se vsak mesec pokrade 4000 ton premoga, a ničesar ne ukrene. Nadalje je govoril o rekonstrukciji vlade ter trdil, da bo volitve vodila radićevsko-radikalna vlada. Dejal je: Sprejeli bomo zakon, da se kaznuje s smrtjo na vislicah, kdor bo vršil volina nasilja in kradel kroglice. Volitvinih nasilstev in korup- cije ne sme biti več. Pri volitvah, ki jih bomo bržkone vodili skupno z radikali, ne bo noben mandat pridobljen z nasiljem. Svoj govor je končal z vzklikom: »Živio seliški narod, hrvatski in srbski, živeli bratje Čehi, Nemci, Madžari, Italijani, ki šh je tukaj sicer malo, ki pa so mi ravnatoko ljubi, kakor da bi jih bilo mnogo«.

Po govoru ostalih govornikov je nazadnje ponovno govoril Stj. Radić o odnosih med Srbi in Hrvati in dejal, da so Srbi junaki, a Hrvati tudi, Srbi so pošteni, pa tudi Hr- vati so pošteni. Srbij ljubijo vino in včasih tudi rakijo, ravnatoko kakor Hrvati. Po shodu se je vršil banket in popoldne je po- setil Stj. Radić pravoslavnega episkopa Mirona.

Politične beležke

Gg. Lončar in Pucelj, pazite kaj delate!

Te dni nam prihajajo vesti o grdih ob- enem pa zelo smešnih persekucijah nekate- rih izvršnih učiteljev, očitno ker so pri- stali SDS. Kar se dela z gg. Matkom in Be- nedičićem in smešno protežiranje klerikal- cev na celi črti, to gre preko vsake meja. Mi omenjamo gg. Lončarja, Puelja in druge, ki so jih tiče, k pamefi. Kajti oni si danes nič kaj nočejo predstavljati, kako bo potem, ko bo g. Radić izven vlade. Že danes opozarjamo, da se tedaj na stokanje raznih Pirnatov in Lončarjev itd prav nič ozirali ne bomo. 2

Nov uspeh dr. Korošca

»Obzor« poroča iz Beograda o trditvi po- litičnih krizov, da je iz zadnje krize izšel najbolj prizadet dr. Korošec, ki je ob tej priliki popolnoma propadel s svojimi ma- nevri ne glede na to, da je pustil dr. Kulovca zastopati ga v vseh oziirih. Dr. Koro- šec, ki je trdno upal, da bo vstopil v novo vlado, nastopa sedaj najostreje proti njej in ji napoveduje nepomirljiv boj. S to svoje igro je dr. Korošec zaigral tudi zaupanje ošjega opozicijskega bloka, ki sprejema zadnje čase dr. Korošca z največjo rezervo. Za vest, ki jo beležijo tudi nekateri dru- gi sporazumaški listi, samo potrjuje naše trditve, da se je SLS brezuspešno trudila priti v vlado. Dejstvo, da v času krize dr. Korošca ni bilo v Beogradu, to samo potr- juje. Klerikalcem samim je preveč dobro znano, zakaj ni o poslali ob tej priliki v boj dr. Korošca semega. Beograjski krogi, ki imajo v slučaju vladnih kriz odločilno besedo, namreč se niso pozabili, da se je dr. Korošec nedavno pritoževal v Narodni skupščini, da Slovenci nimajo svojega slo- venskega kralja. Zato so poslali v boj dr. Kulovca in posl. Sušnika, o katerih so mi- slili, da imata la i dostop na dvor. Zato naj »Slovenec« nelogičnosti išče v svojih zavijanjih, ne pa pri »Jutru«, ki je poročalo o dejstvih ta o, kakršna so v resnici.

Nemci za SLS

Glasilo »kočevskih Nemcev« poroča, da je nemška stranka 3. p. m. izrekla zaupanje in zahvalo: 1. poslancu SLS Karlu Škulju; 2. nemškemu štajerskemu političnemu dru- štvu in stranki Nemcev v Jugoslaviji. Na z'oru so se povdarjale velike zasluge SLS za nemstvo v kočevskem okraju, zlasti na šolskem polju in v uradih. SLS se nič ne čudimo. Bila je in ostane v narodnem oziru izdajalska in taka je tudi sedaj. Zaradi pa, glasov umetno podpira jezikovni otok na državni meji. Čudimo pa se Nemcem, zakaj to obešanje na frak SLS bo očel odprlo ma- sikomu. Kočevarstvo bo vkljub SLS mora- lo priti do pametnejše orientacije, sicer je in ostane — na Škulju.

Zadnja žrtev radikalov

Nedeljska »Samouprava« prinaša daljši članek, v katerem naglašja, da radikalna stranka ni mogla dokazati večje naklonje- nosti napram sporazumu s HSS, kakor ga je storila v zadnji krizi. To pa je tudi nje- na poslednja žrtev, naglašja glavno glasilo radikalne stranke, Po tej črtvici, namreč po odstopu Pašiča iz vlade, pričakuje, da bo napram sporazumu pokazala isto naklonje- nost tudi HSS. Če bo dokaz za to naklo- nienost izostal, ne bo mogla za nastale po-

sledice tudi najhujša brezobzirnost napra- viti odgovorne radikalno stranko. Iz nave- denega bi se dalo sklepati, da žele radikali, naj se tudi Stjepan Radić umakne iz vlade, sicer bodo v nasprotnem slučaju izvajali vse potrebne posledice.

Hinavci

V »Slovencu« se vijajo mnogokrat traku- lje o potrebi manjšinskega dela in utrditve slovenske narodnosti. Istočasno SLS na vso m- podpira kočevarstvo in ga odvrača z umetnimi injekcijami od približanja, in zdru- žitve z našo narodnostjo. Še nikdar izka- zopravta kočevski Nemci niso bili tako strupeni, kakor so sedaj pod krivo palico »narodne« SLS. Svaka sila do vremena!

Zopet prevrat na Kitajskem

Se pred nekaj dnevi je bilo videti, da se državljanska vojna na Kitajskem venderle bliža koncu. Zavezniki generala Vupejfu, Čangtsolin in Ličinglin so premagali vojske pekinške vlade in jih od vseh strani potis- kale nazaj na Peking. Že so zavezniki do- mala od vseh strani obkrožili Peking in že je kazalo, da se bo pekinška armada, ki si je nadela ime nacionalne kitajske vojske, razkropila na vse strani. Njen glavni po- veljnik Pengjuhsiang je zapustil Peking in se z aeroplanom podal preko Mongolije proti sovjetski Rusiji. Pričakoval se je padeč Pekinga vsak trenutek, aeroplani Čangtsoli- novi so že bombardirali pekinške mestne dele.

Tedaj pa je povsem nepričakovano nasto- pil preobrat. Najprej so prišle vesti, da sta se Vupejfu in Čangtsolin zopet odtujila drug drugemu in da so se pričela mirovna pogajanja med prvini in nacionalistično pe- kinško vlado. In nenadoma so te vesti pot- rdile še ekstremnejšo novico: Lučunglin, poveljnik Pekinga, je razglasil, da priznava za svojega šefa generala Vupejfuja in se mu pokorava; hkrati so v noči od 9. na 10. aprila razgnali ministristvo Tuantsijueja in ga zamenili z novim pod predsedstvom Tsaokuma, ki se je doslej moral držati v eksilu.

To je toliko kot državní udar, ki je v teku par dni popolnoma spremenil situacijo. Važnost in pomen te spremembe je v prvi meri arzumljiva šele, če se vpošteva vlna dogodkov v toku zadnjih dveh let.

V oktobru l. 1924. sta si stala nasproti Vupejfu in Čangtsolin, na čelu sovražnih ar- mad. Tedaj pa se je nenadoma iznevil Vupejfuju njegov podpoveljnik Pengjuhsiang zasedel Peking zavrabil svojega dotedanega šefa od zadaj, da je moral nagloma zapustiti ostanke svoje armade in bežati v notranjost Kitajske, kjer so mu provinca ostale zveste. Pengjuhsiang je storil svoj usodni korak iz dobrih razlogov; hotel je za vsako ceno končati nesrečno domačo vojno, zato je po- zval vse bujujoče se stranke na konferenco v Tientšin, kjer naj bi se dogovorile osno- ve mira in bodoče uredbe Kitajske.

Toda iz vsega tega ni bilo nič Peng je si- cer v Pekingu vrgel ministristvo, ki je pod vodstvom Tsaokuma bilo dotlej poslušno orodje Vupejfuja, in namesto njega postavil novo vlado pod predsedstvom Tuantsijueja, sestojajoč iz njegovih političnih sornišljeni- kov, toda pomirjenje države se ni posrečilo, vojna med generala se je nadaljevala in na- posled st se celo nekdanja srdita nasprotni- ka Vupejfu in Čangtsolin združila zoper Pengjuhsiang in njegovo pekingško vlado in zmagala.

Z najnovejšim prevratom v Pekingu se ni pravzaprav zgodilo nič drugega nego, da je vse delo Fengovo uničeno in da so stvari v Kitajski danes natančno na onj točki ka- kor so bile pred poldrugim letom. V krat- kem bržkone prične znova borba med do- sedanjima zaveznikoma Vujem in Čangom in poldrugo leto krvave notranje vojne — kakor da je minilo brez najmanjšega haska. Živa slika klavrne sodobnosti nesrečne Ki- tajske, ki se mesari med seboj brez uspe- hov, brez sprememb.

Peking, 12. aprila s Reuter izve, da ge- neral Vupejfu do snoči ni odgovoril na po- vabilo voditeljev Kuomintšua, naj pride v Peking. Menijo, da je vsak čas pričakovati umika kuomintšuskih nacionalnih čet do Kalgana.

Nemško časopisje v l. 1926.

Iz statističnega pregleda, ki smo ga dobili v roke, izhaja, da ima Nemčija 3812 dnevnikov in 4309 revij. Dnevniki se zo- pet delijo v liste, ki izhajajo samo en- krat na dan in v take, ki imajo po več izdaj. 39 listov je takih, ki izhajajo po desetkrat na teden; 4 dnevnikih pa izha- jajo 16 do 18 krat tedensko, to se pravi: dva ali trikrat dnevno.

Na prvem mestu stoji seveda Berlin, ki ima 112 listov. Sledita Monakovo (18 listov) in Hamburg, ki jih ima 15. Frankfurt in Köln imata po 10 listov. Za temj pride Lipsko, kjer izhaja 8 listov. 145 nemških listov je takih, ki izhajajo dnevno najmanj v 10.000 izvodih. 18 listov ima po 50 tisoč izvodov nakla- de, drugi pa še več. 9 dnevnikov izhaja v nad 100 tisoč izvodih. V Berlinu pride en list na 35 tisoč ljudi, v Badenu pa že na 12.500 prebivalcev.

Zanimiva je tudi razdelitev časopisja po strokah. 1070 listov je tehniškega in industrijskega značaja, z gospodar- stvom se jih bavi 463, s trgovino in prometom 450. Tudi zabavnih listov ima Nemčija čisto zadosti, njih število iz- naša okoli 370. Literaturi in umetnosti je posvečenih 117 časopisov, še večje pa je število spornih novin, katerih število je doseglo že 219. Ženskih in modnih listov izhaja v Nemčiji nekaj nad sto, potniških listov je 195, časopi- sov verskega značaja 219, vzgojeslov- nih 164, uradniških pa 140. Listov, ka- terim je tendenca v prvi vrsti politič- na, je 92. Ti so po svojem vplivu naj- močnejši ter imajo tudi največjo nak- lado.

Naši kraji in ljudje

Sokolska slava v Beogradu

Meč kralja Aleksandra I. — Velika svečanost v gledališču ob prisotnosti kralja. — Mogočna manifestacija za sokolsko bratstvo in narodno edinstvo.

Beograd, 11. aprila.

Beograjsko narodno gledališče se ni videlo tako veličastne proslave v svojih prostorih, kakor se je vršila danes povodom slovesne izročitve «Meča kralja Aleksandra I.» zmagovalni vrsti Ljubljanskega Sokola kot prehodno darilo, ki si ga pripori na medletnih tekmah najboljša tekmovalna vrsta sokolskih društev, včlanjenih v Jugoslovenskem sokolskem savezu.

Slovesna izročitev je bila spojena z akademijo, ki se je začela točno ob 15. uri. Vsi prostori v gledališču so bili zasedeni do zadnjega kotička. Ogromna masa naroda ni dobila več prostora, ampak je napolnila ves trg pred gledališčem. Svečanosti in akademije so se udeležili vsi sloji. Vlado so zastopali ministrski predsednik Nikola Uzunović, ministri vojske in mornarice Dušan Trifunović, minister ver Miša Trifunović in minister za agrarno reformo Pavle Radić. Prisostvovali so dalje prireditvi najuglednejši zastopniki vseh parlamentarnih skupin. Starešinstvo JSS so zastopali: starosta brat Gangl, načelnik brat Murnik in tajnik brat Dr. Fux, zmagovalno društvo Ljubljana pa sta zastopala starosta br. Kajželj in načelnik br. Stane Vidmar. K svečanosti je prihitelo tudi mnogobrojno zastopstvo iz sedmerih sokolskih žup.

Svečanost je otvoril starosta beograjskega sokolskega društva, br. Mojmir Korunović s pozdravom, ki je veljal vsem prisotnim. Ko je končal, je vojaški orkester zasviral sokolsko koračnico. V tem je stopil v svojo ložo kralj Aleksander, ki so ga spremlili do tja predstavniki JSS, kraljev adjutant general Hadžić, dvorni maršal general Damjanović, upravnik dvora polkovnik Velja Dimitrijević in polkovnik Kostić. Kralja so Sokoli in občinstvo burno pozdravljali z vzkliki: «Zdravo naš prvi sokolski brat! Živel kralj!» Vse gledališče je bobnelo navdušenih vzklikov. Kralj je prijazno odzdravljaval na vse strani.

Telovadno akademijo so v prvem delu izpolnili nastopi vseh telovadnih kategorij beograjskega sokolskega društva-matica. Vse vaje dece, naraščaja in članstva so lepo uspeli in izzvale mnogo odobravanja. Po končanem prvem delu akademije je kralj sprejel v salonu svoje lože starešinstvo JSS in zastopstvo Ljubljanskega Sokola. Ob kralju so bili zbrani zastopniki vlade in njegovo spremstvo. Kralja je pozdravil starosta br. Gangl. Kralj: «Hočem, da vam osebno izročim to darilo, ki velja zmagovalni sokolski vrsti.» Starosta Gangl: «Dovolite Veličanstvo, da izrečem zahvalo za naklonjenost Vašega Veličanstva z odra v pričo vseh bratov in sester.» Kralj se je z velikim zadovoljstvom izrazil o delu in napredku Sokolstva. Posebno se je zanimal za bližnje velike prireditve, t. j. za vsokolski zlet v Pragi. Starosta Gangl je kralju poročal o obširnih pripravah za praki zlet in je tudi omenil, da je JSS pripravljen za mednarodno tekmo, ki bo letos 23. maja v Lyonu in kjer se bo naša vrsta borila z zastopniki 10 narodov.

Ko je odposlanstvo JSS prevzelo iz kraljevih rok meč in pravilnik o tem meču, je odšlo na oder. Zastor se je dvignil in pokazala se je krasna živa slika, ki so jo tvorile skupine dece, naraščaja, Sokolov in Sokolic v slavnostnih krojih, v ozadju pa je bila postavljena skupina beograjskih Sokolic v narodnih nošah vseh naših pokrajin in plemen. S staro čestitljivo zastavo Ljubljanskega Sokola na čelu je dospelo na sredo odra odposlanstvo JSS z mečem, ki ga je položilo na pripravljeno mizo. Obenem je prikorakala tudi zmagovalna vrsta, ki jo je občinstvo burno pozdravilo. Ob meču so se razvile sokolske zastave, brat starosta pa je povzel besedo:

Vaše Veličanstvo! Bratje in sestre! Na Vidovdan 1. 1925 so se vršile v Beogradu prve medletne tekme Jugoslovenskega sokolskega saveza. Visoki moralni in fizični pomen tega plemen-

tega bratskega tekmovanja med posameznimi župami in društvi našega saveza je priznal Njega Veličanstvo kralj Aleksander sam s tem, da je blagovolil ustanoviti stalno prehodno darilo. «Meč kralja Aleksandra.» (Burne ovacije kralju.) Prvo sokolsko društvo, ki je bilo pred 64 letj ustanovljeno na slovenskem jugu, je bilo deležno prve zmage in prvega pomembnega vidnega dokaza Najvišje odlike in Najvišjega priznanja. Odslej dalje pa — kakor dá vztrajna sokolska volja in sreča junaška! (Živeli zmagovalci!) In danes je tisti dan, ko sem kot starosta JSS tako srečen, da sem to darilo prejel iz rok Njegovega Veličanstva z naročilom, da ga ob tej slovesni priliki izročim zmagovalni vrsti v prisotnosti Njeg. Veličanstva in mnogobrojne odlične gospode. Ta ljubljanska vrsta je dospela v Beograd, da v bratskem krogu bratov in sester iz župe Beograd, Ljubljana, Kragujevac, Novi Sad, Tuzla, Užice in Zagreb prejme kraljevo darilo v kraju, kjer si je izvojevala zmago. Meč kralja Aleksandra je umetnikova zamisel izoblikovala po vzorcu meča carja Dušana Silnega, ki je pred šestimi stoletji, oblit s sijajem slave in zmage, zgradil mogočno državo Srbijo, najodličnejšo to slovansko silo na jugu Evrope. In ko je omahnila roka Dušana Silnega, je njegov meč z neizbrisnimi črkami zapisal v knjigo zgodovine velika njegova dejanja, a nad srbsko zemljo je prihrumela strašna tragedija Kosovega polja, ki je s svojo vehementno silo in groznimi posledicami dolga stoletja ovijala ponižano Srbijo s trnjevim vencem mučenja, robstva in odvisnosti, dokler ni potomec slavne rodu Karagjorgjevićev, kralj Peter Osvoboditelj, potegnil Dušanovega meča iz nožnice in ga predal v junaške roke svojemu sinu Aleksandru, da z njim osvobodi našo domovino in ujediní naš narod. Blesket in ostrina tega meča sta premagala strašno noč tragedije albanskih gora in sta naši skupni domovini in našemu ujedinjenemu narodu priborila zmago in svobodo. (Navdušena ovacija kralju.)

In Dušanov meč, prelit in prekanov v meč kralja Aleksandra I. blesketajoč se v zlatu, srebru in dragih kamnih, je danes v rokah Sokolov — v rokah naših, ki bomo v njegovo seč rezali imena zmagovalcev in njegovega sijaja ne bomo zatemnili z ničemer, nego samo s svojo srčno krvjo, kadar bo to zahtevala slava in čast kralja in domovine. (Ploskanje.) Zlato na meču — to je bogastvo sokolskih krepostj in vrlin; srebro na meču — to je naše zdravje, naša fizična moč; dragi kamni na meču — to je ogenj ljubezni, ki pregreva naše duše do kralja, naroda in domovine. Ta meč je in ostane simbol sokolskega hotenja in življenja, simbol velike sokolske klete, ki je neoskrupljena in neoskrupljiva, kakor solnični žarek, simbol sokolske borbenosti, ki si krči pota vseh zaprek v višine moralne in fizične popolnosti, k luči pravde in resnice. Ta meč naj prehaja od društva do društva, da bomo vsi prvi in vsi najboljši! Ta meč je blagoslovila ljubezen našega narodnega kralja, ki cení in uvaže delo, važnost in pomen našega Sokolstva za splošno moralno in fizično zdravje in napredovanje našega naroda. Naš kraljevski dom, naša domovina, ves naš narod, vse to je in ostane sokolsko!

V tem svečanem trenutku, ki je prvi in edini v zgodovini Sokolstva, pridajem kot starosta JSS blagoslovu kraljeve ljubezni blagoslov zakletve, ki jo v imenu vsega Sokolstva polagam na ta meč: Čuj nas večni Bog, čuj nas narod, čuj nas domovina, čuj nas ves široki svet: Kralju, domovini in narodu v sreči in nesreči, v radosti in sili, v mislih in dejanjih, smoj in ostanem Jugoslovenski Sokoli vdani in zvesti v življenju in smrti! Pozivam vas bratje in sestre, da v to ime vzkliknete kralju, narodu, domovini iskreni, gromoviti, bratski, sokolski — Zdravo! (Vse gledališče je vzklikalo kralju. Godba je zasviral državno himno.)

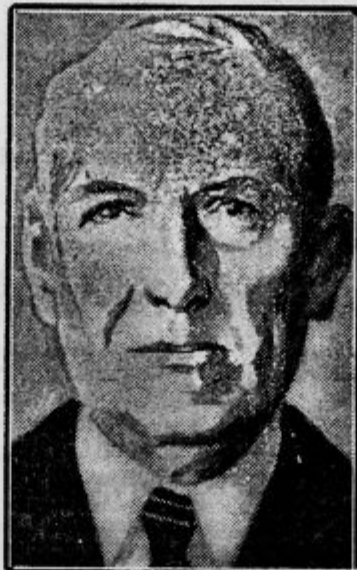
In sedaj, brat savezni načelnik, sprejmi iz mojih rok ta meč, ki je posvečen s kraljevo ljubeznijo in s sokolsko prisego in ga kot vodnik našega sokolskega vzgojnega dela predaj zmagovalcem. Živite, delajte, umirajte kot Sokoli! In čuvajte in branite to našo svetinjo! Zdravo!

Govor br. staroste je napravil mogočen vtis. Občinstvo je vstalo s sedežev in neprestano pozdravljalo kralja in Sokolstvo. Ko se je poleg vihar navdušenja, je brž načelnik dr. Murnik izročil meč načelniku zmagovalskega društva br. Vidmarju, ki je visoko dvignil meč, pred njim pa so se poklonile sokolske zastave.

Tretji del slavnosti je otvoril nastop zmagovalne vrste na bradlj. Bratje Pečan, Orel, Gregorka, Seršen, Žilčič, Vrhovc in Kavčič so izvajali krasno sestavljene vaje, tako brezhibno in odlično, da se je od vaje do vaje prelival en sam val odobravanja. Burno je bila pozdravljena vrsta sokolskega društva Zagreb I., ki je izvajala Murnikovo efektivno skladbo «U boj!» Občinstvo se je divilo izredno posrečeni sestavi in je navdušeno vzklikalo Zagrebu in Jugoslovenskemu Sokolu. Po tej točki je odšel kralj, pozdravljen pri odhodu od zastopnikov JSS. Ostali del so izpolnili nastopi beograjskih Sokolov in Sokolic, zaključila pa je akademijo šestnajstotica članov in članic z vajami, ki jih bo JSS kot posebno svojo točko izvajal na letošnjem praškem zletu. Bil je prekrasen dan sokolske slave, ki tako svečane in bogate Beograd še ni videl.

Na povratku iz Beograda v Ljubljano so zmagovalno vrsto s kraljevim darilom na vseh postajah pozdravila dotična sokolska društva z godbami in nagovori.

Ameriški univerzitetni prof. Maks Farrand

Danes ob 10. dopoldne predava v zbornični dvorani ljubljanske univerze ameriški profesor Maks Farrand, član profesorskega zbora na Yale University (New Haven, Connecticut, U. S. A.). Predavatelj je odlični učenjak v zgodovinski stroki in spada med najboljšje ameriške zgodovinarje. Kot velik prijatelj Jugoslavije je imel pred kratkim dve predavanja na beograjski univerzi. Govoril je o materijalni in o duševni kolonizaciji Amerike s strani anglosaške rase, orisal je duhovno moč ameriške neodvisnosti, plodove svobodomnosti farmerjev, razvoj revolucije, načela ameriške svobode, vlogo nadarjenosti v ameriškem javnem življenju ter demokracijo v Zedinjenih državah.

Profesor Farrand bo predaval v angleščini, njegovo predavanje pa bo sproti prestavljal poseben tolmač slovenskemu občinstvu. Opozorjamo posebno inteligenčne kroge na ta dogodek in vabimo našo javnost, naj poseti predavanje odličnega ameriškega učenjaka, našega prijatelja, v čim največjem številu.

Konflikt med trgovskim gremijem in pomočniškim zborom v Mariboru

V petek 9. t. m. se je vršil dobro obiskan občni zbor pomočniškega zbora mariborskega, da razpravlja o sklepih trgovskega gremija radi ureditve delovnega časa ter odprave 9 praznikov za trgovske obrate. Kakor znano stremi trgovski gremij že par let za tem, da bi dosegel enotnost v odpiranju in zapiranju trgovin in uredil delovni čas v okviru zakonitih predpisov v skladu s potrebami občinstva tako, da je možno tudi tistim delavcem in uslužbencem nabavljati si svoje potrebščine, ki so zaposleni v industriji in drugih podjetjih, uradih itd., kar je nemogoče izvršiti v okviru osemurnega delovnega časa.

Glede odprave nekaterih cerkvenih praznikov se je postavil gremij na stališče, da se z ozirom na uvedbo novih treh državnih praznikov mnogo preveč praznuje, kar ne najdemo v drugih delih naše države in tudi ne v tujih državah. In ker predvideva tudi zakon o zaščiti delavcev za praznovanje samo nedelje, je storil gremij sklep, naj bodo trgovine v bodoče ob 9 praznikih v letu odprte, da bo mogoče na ta način pridobiti si številno prebivalstvo iz okolice, ki v delavnih vesled zaposlenosti ne more v mesto, kot odjemalca na ta način izboljšati težak položaj mariborskega trgovstva.

Kljub vsem razlogom, katere so navajali zastopniki trgovskega gremija in opozar-

Danes ob 4, pol 6, pol 8, in 9 uri veličastna premijera težko pričakovanega monumentalnega vefilma: **Ljubljanski dvor** „Zadnji dnevi Pompejev“. Po glasovitem romanu L. Bulwerja. V glavnih vlogah lepi M. Varkony, krasotici Maria Corda, Rina de Liguero, Bernhard Götzke ter 45.000 oseb. — Prirejanje razkošnih ogij. Grešna ljubav in strast. Osvajanje žen na brutalen način. Lepe žene in njih lepe postava. Moč lepote žena. Boj za življenje in smrt z levi v areni. Nedožnost obsojen. Božja kazen: izbruh Vezuva, potres in propast Pompejev.

lali pomočniški zbor na potrebo dobrega razmerja med delodajalci in delojemalci, nadalje da obstoja nevarnost odprave kolektivne pogodbe med gremijem in pomočniškim zborom, ako se slednji postavi na popolnoma odklonilno stališče, je zbor po raznih govorih zlasti s strani nečlanov pomočniškega zbora v polnem obsegu zavrnil sklepe gremijalnega občnega zbora in vztrajala na osemurnem delavniku ter na počivanju ob vseh cerkvenih in državnih praznikih. Posledice tega odklonilnega stališča bodo najbrže te, da oblast gremijalnega sklepa ne bo potrdila, nakar bodo imeli posamezni troovci prosto roko, da si vsak sam uredi delovni čas in se sporazumi s svojimi lastnimi nameščenci. Trpala bo v tem slučaju enotnost v odpiranju in zapiranju trgovin, kakor tudi enotnost zaposlenja nameščencev.

Albina Kapus †

V petek 9. t. m. je za vedno zatisnila oči najstarejša celjska narodna delavka in rodoljubkinja, gospa Albina Kapusova.

Rojena leta 1841 iz celjske Goriškove rodbine se je učila že v celjski okrožni šoli in privažno slovenskega jezika. Komaj šol odrasla je poučevala slovenska dekleta v nedeljski šoli. Ko se je kot mladenka omožila s trgovcem Francem Kapusom, ki je rodom Kamničan otvoril v 70. letih prejšnjega stoletja v Celju tam, kjer je sedaj glavna tobačna zaloga, svojo specialno trgovino, začela se je za njo doba lepega navdušenega narodnega dela. Sodelovala je pri gledališču, kjer je nastopala v slovenskih igrah, udeleževala se je v pevskem zboru. Pod njeno streho se je osnovala celjska Čitalnica, v njeno gostoljubno hišo so zahajali takratni vodilni slovenski možje, med njimi dr. Stefan Kočever, Rač, Tomjan in drugi. V njeni hiši in z njenim urednim in požrtvovalnim trudom so se pripravljali slovenski tabori (Zalec, Ljutomer) in druge slovenske prireditve. Njen mož Franc Kapus je bil med ustanovitelji mestne hranilnice in Celjske posojilnice kot zadruga in oba sta bila odlična sodelavca v vseh celjskih narodnih društvih v času, ko so smatrali celjski nemški someščani za sramoto, ako se je kdo zavestno in odkrito prišteval med slovenske rodoljube. Da ni manjkalo preziranj in napadov, je pri takratnih celjskih razmerah umevno. Marsikateri slovenski dijak, med njimi n. pr. poznejši knezoškof dr. Miha Napolnik, je našel v njeni hiši gromno podporo in narodno podbudo. Po smrti Franceta Kapusa leta 1884 se je Albina Kapus umaknila iz javnega delovanja in se je posvetila vzgoji svojih otrok, vnukov in pravnukov. Doživela je mnogo razočaranj pa tudi mnogo lepih dni, od katerih so bili za njo najbolj vedri in veseli oni dnevi, ko je, kakor ob otvoritvi Narodnega doma, ob razvijanju prapora celjskega Sokola ter ob raznih drugih narodnih svečanostih, posebno pa ob ustanovitvi naše narodne svobodne države, videla in doživela, kako raste in gre v klasje zoro, katero je v časih narodnega prebujenja pomagala z vsemi svojimi močmi in s svojim srcem selati in negovati.

Rajna Albina Kapus je bila od časa, ko se je politično zavedala, pa do svoje smrti vneta rodoljubkinja in vzorna, sicer verna pa vedno napredno misleča žena. ki je v tem duhu tudi svoj zaročnik vzgojila. Zapustila nas je najstarejša slovenska Cellanka, ki je vedno očitno in s ponosom nasopjala kot Slovenka. Celjska slovenska zgodovina bo rajno gospo Albino Kapus omenjala častno in na odličnem mestu. Naj po trudopolnem življenju v miru počiva!

Pogreb gospe Kapusove je bil večera polpoldne. Udeležilo se ga je lepo število celjskega občinstva, zlasti so bili dobro zastopani starejši Cellani, ki so poznali gospo Kapusovo po njenem delovanju.

Danes zadnji dan interesantni potovalni film 3174

Zemlja solunca Otok Sumatra

Film je izredno fino izdelan, slike nenavadno jasne. Originalni posnetki iz življenja prebivalcev Sumatre.

Predstave ob: 3, pol 5, 6, pol 8, in 9. uri. KINO IDEAL.

Umor pri Žalcu

24letni sin edinec bogatega posestnika Vasleta, po domače Gorečana, je imel razmerje z nekim dekletom, po domače Puškovo iz Ponikve. Dekle je pred kratkim zvedelo pri zdravniku, da je četrty mesec v blagoslovljenem stanju in je to sporočilo fantu. Mladi Vasle jo je po prejemu te vesti pismeno povabil, naj pride na belo nedeljo do Cesarjeve žage v Socki pri Žalcu. Na sestanku je fant pripovedoval dekletu, da ne more verjeti v resničnost njenega sporočila glede nosečnosti. Dal ji je zastrupljenega sladkorja, katerega je nič luhega sluteča Puškova tudi zavžila. Ob slovesu li je še pokazal tudi skozi gozd, ker je mislil da se bo dekle zgrudilo na samotni in da se bo tako ognil vsakemu sumu umora. K sreči pa nesrečno dekle ni ubralo pokazane poti, temveč se je napolnilo do prve hiše, kjer je še izpovedala, kako se je izvršilo zastrupljenje. Takoj nato se je mrtva zgrudila. Vasle je bil aretiran in prepeljan v zapore celjskega okrožnega sodišča, kjer je že priznal svoje nečloveško dejanje.

Vzorne nevesti

blaga za damske plašče, kostume, športne obleke, dalje krasne svilene podloge nudi naiceneje tvrdka

Drago Schwab - Ljubljana

Pred sodniki

Marička iz Dravelj je zalo deklo. Sprla se je s svojimi Francetom in hotela poročiti drugega. To pa fantu ni bilo všeč. Na lepem je udrl skozi okno v njeno kamrico, ter ji zagrozil, da jo ustrel, če se poroči z drugim. Nameril je vanjo revolver in Marička je preplašena čakala, kaj bo. France se je nato spravil nad pohištvo in ji ga precej poškodoval. Pri okrajni sodnji je bil obsojen na 14 dni. Vložil je vzklic in se med tem poravnal s svojo zaročenko, ki se je napolned premislila in sklenila poročiti svojega skesanega ljubčka. Pri vzklicni razpravi je priznala, da je za njeno opravilo tudi on prispeval in da se nameravata poročiti. Topli veter ljubezni je razprzil temne oblake skrbi. France ne bo sameval v luknji, saj je sodba spremenjena in plačal bo samo 100 Din globe.

Janez in Jože iz Sostrega sta v gostilni poskušala, kdo ima tršo bučo in sta se med sebojno tolkla s steklenicami po glavah. Ker nista prišla do pravega zaključka sta se pa hotela še poskusiti na tleh; pa so živ klopič drugi pivci ločili. Pri okrajni sodnji so dejali, da imata oba enako trde glave, zato sta dobila vsak 48 ur zapora. Vzklicni senat je sodbo potrdil.

Milko Kozjek iz Zagreba se je naveličal pešhoje po svetu, ki je pač mnogo prepovedana. V Grosupljem je videl nezasedeno kolo železničarja Matije, pa se je lepo popeljal na njem proti Višnji gori, kjer mu pa niso dovolili vožnje nadaljevat in so ga v spremstvu orožnikov poslali v Ljubljano. Milko se bo zdaj za 14 dni spet, da odide potem čil po odgonu na Hrvaško.

France in Lojzek iz Hrastja sta radovedna 14letna fantička. Gledala sta na njihva jerebica in se spomnila, da sta že videla ljudi, ki so jih lovili na zanjke. Sklenila sta poskusiti, pa nista ničesar ujela. Pri njunem početju ju je presentila patrola in so ju potem naznanila. Kranjska sodnja ju je oprostila, pa tudi vzklicno sodišče ju za enkrat ni obsodilo.

Jože iz Sostra je ribič in čuvaj nedolžnih ribic, ki jih marsikdo rad gleda pečeno na mizi. Ker je pa mož strog, ima mnogo nasprotnikov. Tako je tudi neko nedeljo vračal iz ribjega lova s svojim tovarišem. Veselo sta korakala po cesti in stikarivi Jože se je krepko opiral na svojo okovano gorjačo. Pa je prišel nasproti fant Stefan, vriskal, klical na korajžo in na lepem je Jože tepstil. Mož se je z okovanko branil in mu jih par prisolil. Bil je ovaden in pri okrajni sodnji obsojen na 24 ur zapora. Vzklicna sodnja se je prepričala, da je delal vse v silobranu in ga popolnoma oprostila.

Pod sneženim Storičim leži vasica, katere prebivalci dvihavajo oster planinski zrak, ki jim je baje utrdil tudi duše ne samo telesa; saj niso preveč mehkega srca; so pač pravi Gorenjci, ki sicer niso hudobni, le pijače ne smejo poskusiti. Imeli so žeganje, fantje so pritrkavali in tudi pili. V vaški gostilni je sedel za široko hrastovo mizo voznik Stefan, gledal uporno predse, zamahnil z roko in vstal ter pogledal skozi okence v kuhinjo, kjer je sedel njegov sovravnik Miha, s katerim je imel še star, neporavnani račun radi ljubice Spele, ki pa ni marala ne Stefana ne Mihe in se je še mlada preselila raje na drugi svet. Stefan je pil in malo zaplesal, gladko pa ni mogel plesati; čutil je, da se mu zapletajo noge in tudi jezik. Ko ni bil več žepen, je odšel v kuhinjo, kjer ga je spet opozoril nede sovravnik Miha, ki je zadovoljno sedel blizu štedilnika in veselo obral pečeno kurje bedro. Stefan je pograbil pivsko steklenico, ki jo je videl na bližnji mizi in že je steklenka zletela v čelo nesrečnega Mihe in mu udrla čelno duplino, da se je fant takoj zgrudil še zdaj ima na čelu za oreh veliko urdino. Stefan se je zagovarjal, da je bil pijan do nesvesti, a senat mu ni verjel, ker je fant plesal in hodil oprezvat na kuhinjsko okno, če je Miha še na toplem v kuhinji. Zadnji bodo po posadili tudi Stefana na toplo kar na 4 mesece.

Gledališki repertoarji

- Ljubljanska drama
 - Začetek ob 20. uri.
 - Torek, 13.: Zaprt.
 - Sreda, 14.: «Henrik IV.» B.
 - Četrtek, 15.: «Naša krša.» D.
 - Petek, 16.: «Pygmalion.» C.
 - Sobota, 17.: «Idijoti.» Predstava v spomin obletnice Putjatove smrti. Izv.
 - Nedelja, 18.: «Pygmalion.» Izv.
 - Ponedeljek, 19.: «J. G. Borkman.» A.
- Ljubljanska opera
 - Začetek ob pol 20. uri.
 - Torek, 13.: «Wally.» F.
 - Sreda, 14.: «Boris Godunov.» A.
 - Četrtek, 15.: Zaprt.
- Mariborsko gledališče
 - Torek, 13.: «Tosca.» A. Gostovanje Mitrovičevih.
 - Sreda, 14.: «Tosca.» B (kuponi). Gostovanje Mitrovičevih.
 - Četrtek, 15.: «Sadovi prosvete.» C. Premijera.

Ivanovič Šuški), Stimončič (bojar), Sekula (Cernjakovski), Šubelj (stotnik), Zupan (Varlaam). Dvojno so zasedene teje uloge: Feodor - Korenjakova, Ribičeva; Dojlja - Potučkova, Ropasova; Krčmarica - Poličeva, Potučkova. Opera dirigira operni direktor gosp. M. Polič, režira gosp. Zd. Knittl. Predstava je za red A.

«Tosca» z Mitrovičevima zopet na mariborskem odru. V torek, 13. aprila se uprisori (za abonma A) v Mariboru vedramatična in melodijozna Puccinijeva opera «Tosca» s gostoma gospo in gospodom Mitrovičem iz Zagreba. Ta opera je imela lani tako velik uspeh, da je šla v 14 dneh šestkrat čez oder. Letos se bo izvajala predvkloma le trikrat, zato priporočamo, da si abonenti čim prej preokrebe vstopnice. V sredo, 14. aprila se «Tosca» ponovi za abonma B in kupone.

Tolstega satirična komedija «Sadovi prosvete» na mariborskem odru. V četrtek, dne 15. aprila uprisori mariborska drama v dramski gop J. Kovča satirnol komedija o delu Leva Tolstega «Sadovi prosvete». Naše občinstvo pozna že več ali manj najslavnejšega ruskega pisatelja in misleca po znameniti dram «Moč teme», po «Vstajenju», in po dramu «Živi mrtvec», katero so nam mojstresko podali Hudočestveniki. Živo nasprotje k zgornaj omenjenim dramam tvori komedija «Sadovi prosvete». To je posrečena satira, ki na duhoviti in zabaven način ironizira spritizem in vse one, ki se bavajo z njim. Pri predstavi sodeluje ves dramski ansambel.

Naši onstran granic

p— Fašistovska kultura. Bivši naučni minister Gentile je otvoril fašistovske kulturne tečaje na ljudskem vsučilišču v Trstu s predavanjem o kulturi. Izvajal je, da je in da bo italijanska kultura pred vsem fašistovska. Gentile govori zanimivo. Pri čitanju njegovega predavanja smo se ustavili pri nastopnem njegovem stavku: «Ako si hočemo pridobiti kulturo, nas vredno, moramo odpreti svojo dušo celemu življenju, razumeti in ogledati si moramo življenje v vsem njegovem obsegu.» Ako bi te lepe besede pri g. Gentiliju res kaj veljale, potem bi ne bil izdal prošle šolske reforme, ki bi je v okviru kulture, kakor si jo predstavljamo mi in z nami še marsikdo v Evropi.

p— Kulturne prireditve. Na velikonočni ponedeljek in na belo nedeljo so bile v številnih krajih širšem goriškem in tržiškem pokrajini kulturne prireditve, ki pričajo, kako stremi naše ljudstvo po nobrazbi. Velik je trud za petje in igre, toda dobra volja in zavest, kako je potrebna prosveta našemu ljudstvu zlasti v sedanjih časih, premagata vse ovire in ustvarita vstajenje, ki prinese lepe uspehe. V Gorici pa so v pripravi v soboto in nedeljo Mozartovo opero «Boštjan in Boštjana» poleg drugih točk prireditvenega programa. To je delo, ki je plodnostno in imponujoče.

p— Inženjerski izpit je napravil na dujaški tehniki g. Aleksander Pretner, sin tržiškega odvetnika g. dr. M. Pretnerja.

p— Na Trziškem bo oblast zopet dovoljeval našim društvom prireditve v prostorih, v katerih jih je pred kratkim prepovedala. Gre za prostore, ki so v zvezi z gostilniškim obratom.

p— V Košano je premeščen g. nadučitelj Trošt iz St. Vidu pri Vipavi, kjer je deloval uspešno dolgo vrsto let.

p— Okrutne vojne grobe sta bila obtožena dvanajstletna fantiča Prešeren in Skodnik iz Avé, potem je bil obtožen še Avgust Kovarčič. Prva dva sta bila obsojena v Gorici na 1 mesec in 25 dni zapora vsak. Kovarčič je oproščen. O dogodku smo poročali svoj čas obširno. Slo je za neko fotografijo, ki sta jo deževje, mraz in veter poškodovali, da je padla na grob.

p— Položaj tržiškega lesnega trga ni baš najugodnejši. V nekem nemškem poročilu čitamo, da se tržiška lesna kupčija, ki je bila svoj čas odlična v skupnem prometu, od leta do leta slabša na naravnost alarmanten način. Lani je došlo po železnici v Trst 187.082 ton napram 246.969 tonam prejšnjega leta; torej nazadovanje za skoro 60.000 ton. Iz Avstrije je bilo dovoza nad 60.000, iz Jugoslavije nad 80.000 ton. Zelo se vpoštevata upadek nabav iz Jugoslavije za okoli 15.000 ton, ko je lesni promet v tej relaciji še leta 1924 izgubil 20.000 ton. Pomorski izvoz je padel od 215.755 ton iz 1924 na 145.036 lani. V trgovski zbornici so imeli pred dnevi zopet zborovanje, v katerem so se posvetovali o razmerah tržiškega pristanišča in o podajočem splošnem prometu. Potolžali so se z ugotovitvijo, da tudi po nekaterih drugih velikih inozemskih

pristanščih trenutno ni običajnega prometa in izročili so svoje nade boljše bodočnosti...

p— 3400 volilk v Trstu. Poroča se, da se je prijavilo za vpis v imenik za upravne volitve v Trstu 3400 žensk. Vseh žensk, katerim pritiče volilna pravica, bi bilo okoli 60.000.

p— Iz Doline je končno vendar odšel občinski komisar Scialpi. Prišel je s svečanostjo, pri njegovem obhodu so tolkli otroci na pokrovače in lonce. Vse je v neredu in zametanju, davki neznosni. Proti paševanju komisarija so se dvigale pritožbe, da je moral oditi. Na njegovo mesto je prišel Dalmatince Radovan, ki obljublja, da bo napravil red v žalostnem gospodarskem položaju dolinske občine.

p— Na Sv. Gendro v Brdih je napravilo v nedeljo izlet goriško planinsko društvo, ki pridno deluje. Sv. Gendro (812 m) so pred vojno pogostoma posecali visoki avstrijski častniki in tudi nadvojvode. Tam gori so študirali in delali načrte za vojno proti Italiji. Navzočnost nadvojvod in druge vojaške gospode v Gorici se je držala vedno tajno.

p— Goriški šparglji bodo prihajali letos v inozemstvo po odredbi fašistovskega tržiškega nadzornika dolgi 18 do 25 cm; z drobižem ne smejo biti mešani. Za domačo rabo so šparglji lahko pod 18 cm, toda bog ne daj, da bi kdo povžil špargelj nad 25 cm dolg. Odredbe se bodo strogo kontrolirale.

p— Kolonjski dan bo 20. t. m. Italija išče kolonjski sistem, ki bi odgovarjal njenim sedanjim potrebam, ki je preveč obljudena in želi izseljevanja, katero bi dala italijanskemu ljudstvu dobro življenje. Mussolini je v Tripolitani in italijanski gospodari napovedujejo v severni Afriki takom dvajset let sijajno italijansko kolonijo. O vsem tem se ima govoriti na kolonjski dan 20. t. m. po vseh pokrajinskih središčih. V Trstu bo govoril ta dan poveljnik G. Romagli, generalni tajnik geografskega društva, v Vidmu pa prof. P. Binassa de Regny iz Pariza... Morda začno sčasoma vabiti v Ljubljino tudi »drugorodce».

p— iz Koroške. Proračun občine Borovlje za leto 1926. znaša: izdatkov 83.835 šillingov, h katerim treba pritrjeti še 16.374 š., kateri prispevek je dežela občini odtegnila, tako da je izdatkov 100.209 šillingov; dohodkov bo najbrže samo 72.000 š. Občinske doklade znašajo 200 odst. Uvede se davek na električno luč in sicer 30 odst. To pa radi davka na osebo po 2 š., ki ga je dežela naložila občanom. V občini Borovlje je prebivalcev 3027. Ker ne gre, da bi se že za vsakega pol leta starega otroka plačevalo po 2 š., je uveden davek na elektriko. Občanom se nalagajo vedno večja bremena, dežela na odteguje prispevke. Potem pa nemški listi trobijo v svet, v kakem gospodarskem »aradžu da živi Koroška. — Okoli Obirškega išče družb: «Union» svinčeno rujo. Ljudska pravilnica pripoveduje, da se nahaja v Obirju svinčena krava s telotom.

Iz Celja

p— Sokolsko društvo v Celju priredi 30. maja telovadni nastop naraščala in deca v Celju. Celjski Sokol opozarja na nastop vsa bratska društva s prošnjo, da ne prirejajo na ta dan nikoli drugih prireditev. Stariši se napašajo, da pošiljajo svoje deca redno k vajam, ker le na ta način je zagotovljen dober in truden nastop. Do 20. t. m. se sprejemajo tudi novinci. Čisti dobiček prireditve je namenjen zlememu fondu za praški vsesokolski zlet.

p— Iz obrtnega društva v Celju. Na seji obrtnega društva v Celju dne 9. t. m. se je razpravljalo o novem volilnem redu za zbornice za trgovino, obrt in industrijo. Celjsko obrtniško zavzema odločno stališče napram »kustarstvu in bo začelo te škodljive obrtništvu na vsej črti zasledovati. V kraškem se priredi nadaljevalni knjigovodstveni tečaj, na kar se opozarja kljub omejitvam, ki so obiskovali zadnji tečaj. Nekemu onemoglemu članu je bila dovoljena podpora v znesku 200 Din. Da se ugotovi stanje brezposelnosti v Celju in zastoja v obratih, se skliče sporazumno z obrt, za drugimi posebnimi konferenca. Vsa v »Službenih delih« razpisana dela in dobave bo tajništvo vodilo v evidenci in obveščalo posamezne obrtnike. Kritičaralo pa se je postopanje nekaterih uradov, ki razpisujejo dela, si pustijo predložiti oferte — seveda kolikovane, ker je to predpisano, a so dela hla še pod roko oddali. Tako postopanje je nepravilno in nedopustno, obrtnike pa se oškoduje prav brez vsake potrebe za kolikovane. Da pa bo društvo imelo čim večjo moč za dosego uspehov, je potreba, da pristopijo vsi obrtniki k društvu kot člani.

Iz Laškega

p— Most na okrajni cesti Rimske toplice Jurklošter pri Santu se je podrl, ko je peljal posestnik Santej preko njega voz lesa v teži 2600 kg. Vzdrževanje teh mostov ima do l. 1928. še jurklošterska graščina, potem pa okrajni zastopnik, ki pa je namerala že v tekočem letu nadomestiti ta lesen most z betoniranim ter so načrti že predloženi gradbeni direkciji. Santej je nasrečo sam zakrivil, ker je prekoračil dovoljeno težo 1200 kg. Konja sta se močno poškodovala, voz razbil, vprega potrgala.

Iz Trbovelj

p— Vsi hišni posestniki se obveščajo, da so izkazi o odmeri najemniškega davka za l. 1926. na vpogled še do četrtega 15. t. m.

p— Ljudska visoka šola v Trbovljah prične s predavanji iz umetnostnega področja. Predaval bo slikar g. Ivan Vavpotič iz Ljubljane. Njegova predavanja bodo velezanimiva, ker bo obdelal med drugim socialne tendence v moderni umetnosti, umetnost v življenju delavca in slovensko moderno. Ob tej priliki se bo vršila v Trbovljah tudi slikarska razstava, kar bo vsakomur velik dogodek, ker doslej še nobene ni bilo. Zastopani bodo vsi izraziti slovenski slikarji in kiparji. Brezdomno bodo Trboveljčani pokazali, da vedo četno umetnost v socialnem življenju in da bo razstava dostojno obiskana, zlasti še, ker bo nizka vstopnina.

p— Trboveljska občina je oddala pred kratkim v ljubljansko blaznico več domačinov, katerim se je omračil um. Med drugimi tudi g. Edvarda Šipa, delovodjo v osrednji delavnici in načelnika rudniškega gasilnega društva.

p— Kina Sokol v Trbovljah uprizori jutri v četrtek dramo v 6. dejanjih »Pesem ljubezni».

BIRMANŠKE URE
F. ČUDEN
Prešernova 1.

Da najboljši je to značaj,
Colombo Ceylon čaj!

Svarilo
Svetozar Kosér, trgovec v Ljubljani, izjavlja, da nistem plačnik za dolgove, katere napravi katerikoli na moje ime.
Ljubljana, 12. aprila, 1926.
SVETOZAR KOSER.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, 12. aprila 1926. Višina barometra 308,8 m

Kraj	Cas	Barom.	Temper.	Rel. vlažn.	Smer vetra in brzina v m	Oblačnost 0—10	Vrsta padavine	
							na opazovanju	v mm do 7 ure
Ljubljana (dvorec)	7	765,9	6,3	79	NE 0,5	8	dež	0,1
	8	765,7	7,8	75	NE 1	9		
	14	764,3	11,6	46	E 0,5	9		
	21	761,8	9,7	54	NE 0,5	6		
Zagreb	8	765,9	8,0	78	E 3	4	0	
Beograd	8	765,0	6,0	83	Mirno	4	0	
Sarajevo	8	764,5	7,0	80	SW 1,5	4	dež	2,0
Skoplje	8	764,4	10,0	59	NE 1,5	3	0	
Dubrovnik	7	762,4	13,0	54	NE 1,5	4	0	
Praga	7	766,5	1,0	—	Mirno	10	dež	0,1

V Ljubljani je povprečni barometer višji kot včeraj za 3,9 mm.
Solnce vzhaja ob 5:23, zahaja ob 18:41, luna vzhaja ob 5:44, zahaja ob 18:37.
Dunajska vremenska napoved za torek: Pretežno jasno; zvišanje temperature.

Dopisi

KRANJ. Kolo jugoslovenskih sester v Kranju je imelo minuli četrtek letni občni zbor, ki so se ga udeležili tudi sestre iz Ljubljane, gospe: Bajtova, Berbučeva, Engelmanova, Gromova, Jankovičeva, Lamutova, Majaronova, Zbaničkova in iz Radovljice ga. Špicarjeva. Predsednica podružnice »Kola« v Kranju ga. Znidaršičeva se je v pozdravnem nagovoru prav posebno spominjala sester v Primorju in Korošani, ki jih veže ista ljubezen do vzvišenega cilja, podpirati trobeče in za voditi k duševnemu in telesnemu blagostanju v mili domovini, kar je povdarjala v obširnem poročilu o letnem delovanju tajnica gospe Bizjakova. Tu le najvažnejše: 23 odborovih sej in več sestankov ob raznih prilikah. Podružnica šteje 16 poverjeništev, izmed vseh članic le 16 ustanovnih. Kolo je v svojem sodelovanju pri narodnih kulturnih prireditvah; izkupiček na Masarykovem večeru je »Kolo« odstopilo »Jugoslovenski Matici«. Meseca maja so posetile članice velezaalno predsednico Matičnega društva »Kola«, dvorno damo gospo Franjo Tavčarjevo. Meseca junija je pripravila mesčanska šola v Trzinu pod pokroviteljstvom »Kola« igro »Kraljične s mrtvim srcem« s prav lepim uspehom. Ss. odborice so podarile »Kolu« vse dobičke za loterijo ženskih ročnih del o priliki Vidovdanske proslave. V morskem okrevališču »Amerikanski dom v Selcici« je poslalo »Kolo« za šolske počitnice 3 skupne otrok, Kongresa »Narodnega ženskega saveza« v Skoplju se je udeležila s. podpredsednica Miklavčičeva in podala prav zanimivo poročilo o kongresu. »Kolo« je sodelovalo pri proslavi »Koroške dne«, gospodarica s. Holchakerjeva oskrbuje v imenu društva grobove naših pesnikov Prešerna in Jenka, vojaške grobove v Kranju in na Rupi. Za praznik narodnega ujedinenja 1. decembra je bilo obdarovanih 56 ljudskošolskih otrok in 22 gimnazijev s perilom, obleko in očvrlji. Društvu je poslal za to prosvetni šef ljubljanske oblasti dr. Lončar toplo zahvalo. Enako za praznik 1. decembra in za veliko noč so bili obdarovani mestni rezevi in vdove z otroci, 37 po zbrale z živili. Za velikončne darove so zbrale sestre denar s prodajanjem oljčnih vejic. Za deca je priredilo »Kolo« 2 »spravljica« popoldnevne. Velikčasno je uspela akademija ob praznovanju 126letnice Prešernovega rojstva. Slavnostni govor univ. prof. dr. Fr. Kidriča je poslalo »Kolo« sestram v Beogradu, ki so rakisito priredile slavnost v počastje velikega sina našega naroda, Srbske sestre prineso dne 18. aprila zemlje s srbske grude na Prešernov grob. Ze iz tega skopega poročila vidimo živahnost društvenega dela in idealno izpolnjevanje lepega programa zlasti v ljubezni do šolske mladine. S. blaginjičarka Adamičeva je poročala o dohodkih in izdatkih, ki se nanašajo na delovanje, kakor ga kaže poročilo tajnice. Za obe novi žari na Prešernovem grobu prispevajo vse podružnice »Kola« v Sloveniji. Po poročilu revizijskega odbora g. Košnikove in K. betove je dobil odbor absolutorij in popolno priznanje tudi s tem, da je bil ves stari odbor izvoljen tudi za bodoče leto.

KRSKO. Sokolsko društvo v Krškem naznaja vsem sosedom društvom, dalje prijateljem in dobrotnikom Sokola, da priredi v soboto dne 17. t. m. ob 8 zvečer in v nedeljo 18. t. m. ob pol 4. popoldne svojo telovadno akademijo z zelo zanimivim sporedom. Sodeluje krški salonski orkester.

ST. LENART. Ko je začetkom leta 1925 veliki župan razpustil gasilno društvo in nato še občinski zastopnik Sv. Lenartu. Je zagnal poslanec Zebor v »Straži« in »Gospodarju« tak kritik, da je mogel vsakdo pričakovati kot posledico tega koraka revolucijo zoper »osovražene in propadle« demokrate, koljim je veliki župan začasno poveril vodstvo poslov, ki jih naspromtniki niso hoteli izvesti. Jesenske volitve v občinski zastop pa so pokazale, da je bilo razburjenje v glavnem le v Koroški občini v Mariboru in ne pri Sv. Lenartu. Novi občinski odbor nadaljuje od gerentkega sveta pričeto delo, ki obstoji v glavnem v tem, da napravila nove ceste, popravila snare in skrbil vsostransko za renoviranjem in nasadi za olesnava trga. Kako ve ljudstvo brez razlike strank ceniti to postopanje novega občinskega sveta, pokazalo je najbolje pri priliki volitev v cerkveno konurenčni odbor, pri katerih je bil demokratski župan Sv. Lenarta g. dr. Gorček na velikonočno nedeljo od 34 zastopnikov ufaranih občin enoznačno izvoljen načelnikom teza, kakor za farane tako za cerkev važnega odbora. Volitve so pokazale da ljudstvo ne verjame več strašljivi »Gospodarju«, da je treba ščititi cerkev pred liberalci, ko jim zaupajo celo še varstvo cerkve.

Gospodarstvo

Naša lanska zunanja trgovina

Trgovinska bilanca aktivna za okroglo 152 milijonov dinarjev.

Končno je carinska statistika izdelala tudi uvojni pregled za IV. tromesečje 1925. S tem so znani uvojni podatki za celo leto 1925, ki dosega 1.513.862 ton v vrednosti 8.752.878.739 papirnatih, odnosno 769 milijonov 273.638 zlatih dinarjev.

Glavni naš uvojni predmet v lanskem letu so bile bombažne tkanine, katerih se je uvozilo za 1377,2 milijona dinarjev, kar tvori 15,7 odstotka celokupnega uvoza (v l. 1924. 18,3 odstotka). Njim sledijo (v milijonih dinarjev; v oklepajih odstotki celokupnega uvoza): volnene tkanine 616,5 (7,1), bombažno predivo 396,8 (4,5), stroji in aparati 368,9 (4,2), razni železni predmeti 350,9 (4,0), sirova kava 277,6 (3,2), premog vseh vrst 268,8 (3,1), razna žitna moka 238,3 (2,6), kože domačih živali 196,8 (2,3), stroj bombaz 173,5 (2,0), prevozna sredstva 153,2 (1,8), kuhinjska sol 143,3 (1,6), železo, predelano in polpredelano 120,3 (1,4), petroleji 120,1 (1,4), oluščeni riž 114,6 (1,3), elektrotehniški predmeti 108,9 (1,2), vreče 104,8 (1,2), razna rastlinska olja 97,6 (1,1), železna pločevina 94,9 (1,1) Potem so se uvozili v manjših količinah še: razno žito, tračnice, železni material za mostove, usnjena obutev, šivano volнено blago, nogavice in rokavice ter drugo.

Uvozili smo po vrednosti največ blaga iz Italije, to je za 1644,1 milijona dinarjev (18,78 odstotka celokupnega uvoza). Njej sledi (v milijonih dinarjev; v oklepajih odstotki celokupnega uvoza): Avstrija 1604,2 (18,33), češkoslovaška 1558,8 (17,81), Nemčija 866,3 (9,90), Anglija 713,2 (8,15), Madžarska 440,4 (5,03), Zedinjene države 341,5 (3,90), Francija 323,1 (3,69), Rumunija 318,6 (3,61), Grčija 261,2 (2,98) in ostale države.

Proti prišakovanju je trgovinska bilanca za l. 1925. vendarle toliko ugodna, da je zaključila z majhnim prebitkom, kar nam prikazuje naslednja tabelica (vrednost za okrožena navzgor):

	milijoni Din	milijoni Din
Izvoz	4.398.466	8.904,5
Uvoz	1.513.862	8.752,9
		769,3

Izvozni prebitkec nad uvozom je torej dosegel 151,6 milijona papirnatih, odnosno 14 milijonov zlatih dinarjev (v l. 1924. izvoz 9538,7 milijona, uvoz 8221,7 milijona papirnatih dinarjev; prebitkec 1317 milijonov papirnatih dinarjev).

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (12. t. m.). Pšenica: baška, 1 vagon 295; baška, 1 vagon 300; baška, 77 kg, 2 % 2 vagona 300; banatska, pariteta Zenta, 2 vagona 297,59. Ječmen: baški, za april, 4 vagoni 130; baški za april 64—65 kg, ladja, 7 vagonov 150. Turščica: baška, 5 vagonov 122,50; baška, 8 vagonov 125; baška, ladja Kanal, 10 vagonov 120; baška, za april, ladja Tisa, 5 vagonov 130; baška, za april, 10 % kasa, 40 vagonov 130; baška, za maj, 3 vagoni 130; baška, 100 % kasa, 4 vagoni 122; sremska, za april, 100 % kasa, 4 vagoni 127. Tendenca čvrstejša.

Narodna banka proti visokim obrestim za posojila. Vsi denarni zavodi, ki uživajo kredit pri Narodni banki, so prejeli od slednje pismo, v katerem je razloženo njeno stališče glede vprašanja obrestne mere za posojila. Narodna banka ugotavlja v tem pismu, da mnogi denarni zavodi zahtevajo za posojila takšno obrestno mero, ki se ne da opravičiti z današnjimi ekonomsko-finančnimi prilikami. Banka ne naveda, kakšna bi morala biti ta obrestna mera, temveč se zadovoljuje le z ugotovitvijo, da je sedaj pretirana. V omenjenem pismu je Narodna banka tudi zahtevala od denarnih zavodov, ki so njeni komitent, da odgovore do 1. julija t. l. kakšno obrestno mero zahtevajo za posojila in kakšno mislijo zanaprav zahtevati. Narodna banka pač namerava onim zavodom, ki bi ne zadovoljili njenemu pozivu, ukiniti kredite.

Zakonski načrt o prodajanju alkohola nih pljač. Po vesti iz Beograda je posebna komisija, ki je izdelovala načrt zakona o prodajanju alkohola nih pljač, svoje delo že dovršila.

V trgovinski register so se v Sloveniji vpisale naslednje tvrdke: Stanko Crvik in drug, trgovina z mešanim blagom v Dobri; »Gradicom«, stavbena družba z o. z. v Ljubljani; »Konus«, družba z o. z. v Ljubljani (nakupuje in razprodaja patent »apihalnik za lokomotive«, prevzema in obratuje industrijo, ki se bavi z izdelovanjem patentiranih izdelkov itd.); Rastlinska destilacija »Florian« (izdelovanje Edmund Kavčič), družba z o. z. v Ljubljani; Slovenija - Transport, družba z o. z. v Ljubljani (opravlja spedijske in transportne posle vsake vrste v tuzemstvu in v inozemstvu, prevoze in selitve; opravlja vsa dela, spadajoča v carinsko stroko, s posredovanjem protokolirane firme; vskladišča raznovrstno blago, izvršuje vsakovrstne reklamacije, revizira tudi tovorne liste ter slično); Tvornica ovratnice Rozi Hribar & Comp., d. d. z o. z. v Slovenjgradu; J. Pušnik in dr. v Smartnem pri Slovenjgradu (izdelovanje in prodajanje mleških izdelkov, nakupovanje in prodajanje poljskih pridevkov) — Izbrisali sta se tvrdki: Marij Karlovšek in drug na Lavi pri Celju; Industrijsko električno podjetje ing. Turnšek & Co. v Ljubljani (ker več ne obratuje).

V zadružni register so se v Sloveniji vpisale naslednje zadruge: Mlekarska zadruža v Črnomlju, r. z. z. o. z.; Hranilnica in posojilnica v Gornji Lendavi, r. z. z. n. z.; Parni mlin in žaga v Hinjač, r. z. z. o. z.; Jugoslovenska zavarovalna hranilnica, r. z. z. n. z. v Ljubljani; Železničarski hranilni in posojilni zavod v Ljubljani, r. z. z. o. z.; Hranilnica in posojilnica v Stražišču pri Kranju, r. z. z. n. z. — Izbrisala se je: Kmetijska nabavna in prodajna zadruža v St. Petru pri Novem mestu, r. z. z. o. z. (ker je Hkvidacija končana).

Redni občni zbori: Tiskarski in litografski zavod, književniška in založništvu J. Blaščina nasel., d. d. v Ljubljani, dne 24. t. m. ob 11. v uradni pisarni; Celjska posojilnica, d. d. v Celju, dne 27. t. m. ob 17. v sejni dvorani zavoda v Celju; Tovarna zavos »Stora«, d. d. v St. Vidu nad Ljubljano, dne 28. t. m. ob 15. v posvetovalni Zadrudne gospodarske banke:

»Svetla«, d. d. za žarnice, elektrotehniko in avtomaterijal v Ljubljani, dne 30. t. m. ob 11. v posvetovalnici Zadrudne gospodarske banke.

Konferenca naših gospodarskih zbornic v Ljubljani. Koncem junija t. l. se bo vršila v Ljubljani konferenca vseh gospodarskih zbornic naše kraljevine. Na programu je obravnavanje raznih vprašanj, ki se nanašajo na naše gospodarstvo. Konferenca se bo vršila v času Ljubljanskega veleosejma. Predaval bo med drugimi tudi načelnik ministrstva za trgovino in industrijo dr. M. Todorovič.

Položaj na tržišču jaja. Po velikonočnih praznikih je povpraševanje po jajcih precej popustilo in cene so začele zopet pokazovati tendenco naradovanja. Nakupne cene v naši državi se gibljejo med 65 do 75 par za komad. Na drobno se v Ljubljani in Mariboru prodajajo povprečno po 1 in boljše blago po 1,25 Din za komad. Največ našega blaga se izvaža v Nemčijo, švico in Italijo. Cene: 125—130 švicarskih frankov za zabojo franko pariteta Buchs, v Londonu 12 šillingov za 120 komadov, v Italiji 600—620 lir za zabojo franko meja, na Dunaju 1300 aK za komad Dovozni obilni.

Stanje posevkov v drugi polovici marca t. l. Po podatkih ministrstva za kmetijstvo in vode je bilo v drugi polovici marca t. l. splošno stanje ozimnih in jarjih posevkov med dobrim in zelo dobrim. Stanje živine je bilo v tem času povoljno. V kruševski, raški in užški oblasti se je občutilo pomanjkanje suhe krme. Kušne bolezni so zabeležene le mestoma.

Dobave, Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 13. t. m. ponudbe za dobavo lež školjk (Kuppelstangenbüchsen) in »Injektordampfsulzseventinkgel.«; do 15. t. m. za dobavo 2 komadov železnih steklenic za kisik ter 30 komadov stenskih nihalnih ur. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odelovanju te direkcije.

Ministrstvo vojske in mornarice, oddelek za mornarico v Zemunu, sprejema do 25. t. m. ponudbe za dobavo raznega materiala: blago (saten, organtini), žimnata tkanina, 10 komadov usnja za podlogo za mornarske kape, 5000 m črnega traku, jeklene ploščice — Direkcija državnega rudnika in Brezi sprejema do 10. maja ponudbe za dobavo jamskega telefona. — Pri Srednjem uradu za osiguranje radnika v Zagrebu se bo vršila 8. maja očetna inicijativa glede oddaje raznih instalacijskih del pri novi zgradbi Srednjnjega urada. Predmetni oglasi so v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

Padanje insolventce v Nemčiji. Po nomških uradnih statističnih podatkih je bilo v Nemčiji meseca marca t. l. 1871 novih konkurzov (v februarju t. l. 1925) in 1481 novo priglasenih poslovnih nadzorstev (v februarju t. l. 1573).

Borze

LJUBLJANA. (Prve števila povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupčijski zaključki.) Vrednote: investicijske 74—76, Volna škoda 20—21, zastavni in komunalne Kranjske 20—21, Celjska posojilnica 200—201 (201), Ljubljanska kreditna (odračunani kupon) 175—0, Mertkanova 102—104, Slavenska 94—0, Kreditni zavod 165—175, Strojne 49—0, Trbovlje 322—387, Stavbna 50—60, Sešir 110—0. — Blago: Zaključek samo eden; oves, rešani, 100 vagon sloj, postaja, 1 vagon po 210. Povpraševalo se je le po deskah (smre kovih, jelovih), bukovih in hrastovih hodihi ter po senu. Drugače same ponudbe v lesu, premogu, poljskih pridekljih in cementu.

ZAGREB. Od bančnih papirjev se je Eskomptna začela danes trgovati brez kupona, ki znaša 12 Din. Istotako Ljubljanska kreditna, katere kupon znaša 15 Din. V industrijskih vrednotah slab promet. Volna škoda je poskočila. Promptna se je trgovala po 296—297, za ultimo t. m. po 296,5, za maj se je iskala po 300. — Tendenca na devizi z nem tržišču precej mlačna. Blaga je bilo prilično

Sport

Nogometne tekme v Sloveniji

V nastopnem prvenstvu poročila o nedeljskih nogometnih tekmah v Sloveniji.

Ljubljana : Celje 4 : 3 (2 : 1)

Nedeljska medmestna tekma v Celju, menda doslej prva med Ljubljano in Celjem, je privlekla na igrišče številno publiko, kar dokazuje, da vlada za slične prizoritve v Celju veliko zanimanje.

Ker so bili vsi ljubljanski klubi zasedeni s prvenstvenimi tekmami in ker je Ilirija igrala v Beljaku, je pods. kapetan določil I. moštvo Primorja, da zastopa barve Ljubljane. Celjsko moštvo je bilo sestavljeno iz SK, Celja in Atletikov.

Postavi moštev sta bili:

Ljubljana: Erman J. • Slamič, Jančigaj • Zemljak, Buljevič, Pišek • Camernik, Erman A., Glavič, Uršič, Cebohin.

Celje: Schücker (A) • Gorišek (C), Saleker (A) • Kühn (A), Aistrich (A), Marušič (C) • Popovič, Stefančič, Vogrinec, Vrečko, Wagner (vsi Celje). V drugi polovici je namesto Wagnerja nastopil Hönigman od Atletikov, a Popovič in Stefančič sta zamenjala mesta.

O zmagi Ljubljane se ni dvomilo, vendar se mora priznati, da so Celjani igrali z elanom in s tako požrtovalnostjo kakor malkot katero moštvo; gostje so pa svoje nasprotnike očitno podcenjevali ter igrali brez vsake ambicije, kar velja v prvi vrsti za napad, ki je izgubljal čas z nepotrebnimi in nekoristnimi dribljanjem. Erman A. je bil samo senca tistega Ermana, ki smo ga videli pri mariskateri ljubljanski tekmi. — Njegova napaka je, kar smo večkrat povdarjali, da igra preveč na lastno pest, zamuja čas z nekoristnim dribljanjem in je zelo samosvoj. Uršiču manjka trening in predvarna igra. Glavič pa je še vedno zelo neokreten. Od kril je bilo boljše levo, Camernik očitno čimdalje bolj nazaduje. Od krilcev sta zadržala Zemljak in Buljevič, v obrambi Slamič in Erman. Zadnji je v slabih formi ter ne spada, dokler bo v tej kondiciji, v reprezentančno moštvo.

Pri Celjanih je bil junak dneva mladi, a talentirani vratar, ki je obranil nebroj zelo ostrih strelcov. Njegov placement je izvrsten, v lovenju žog siguren. V formi, v kakršni se je pokazal v tej tekmi, spada v podsavezno reprezentanco. Poleg njega je briljiral v obrambi stari rutiner Saleker, nje gov partner je bil šibkejši od njega, vendar se je zelo trudil. V krilski vrsti je ugajal Aistrich, izborna moč, ki se odlikuje z veliko požrtovalnostjo in pravilnim postiranjem, oba stranska krilca sta izvršila svojo dolžnost, čeprav sta se držala največ defenzivno. V napadu je ugajal vodja navale, nekdanji Mariborčan Vogrinec, desna zveza in desno krilo. Leva stran v obeh polčasih je bila bolj šibka.

Kratek petek: Početni udarec imajo domačini, ki pa takoj izgube žogo. Ljubljani čimprajz na največjo komodnost in niti oster start ter požrtovalnost domačih jih ne spravi k večji agilitnosti. Igra se na polovici domačinov. V 5. min. vsled handsa diktirano enajstmetrovko strelja Erman v vratarja. Do 8. min. odprta igra. V 10. min. Ermanova bomba. Sodnik ne prizna gola. Nadaljna premoč gostov. Slamič in Jančigaj stojita v nasprotni polovici igrišča. To taktično napako izrabljuje levo krilo Celja in Vogrinec strel v 13. min. gol. Viharen aplavz. Celje vodi 1 : 0. V 15. minuti Jančigaj blesiran i samo štativ. V 22. min. lepa kombinacija Zemljak • Glavič • Uršič • Erman, kateri strelja neubranljivo. Izenačenje. Premoč Ljubljane. V 40. min. spremeni Zemljak enajstmetrovko v drugi gol. — Polčas 2 : 1 za Ljubljano.

V drugi polovici Celje popusti. Absolutna premoč Ljubljane. V 7. min. spremeni zopet Zemljak valed handsa diktirano enajstmetrovko, Ljubljana vodi 3 : 1. Minuto kasneje krasen gol Ermana, ki ga sodnik zopet ne prizna. Ljubljana blokira celjska vrata. Izborna obramba celjskega vratarja. V 22. minuti ponovno strelja Erman, isto se dogodi v 26. minuti. Sodnik ne prizna obeh golov. V 28. minuti dobi Glavič, ki je stal v očitni offside poziciji, žogo ter strelja gol, ki ga sodnik na obče zaudenje prizna.

Celje se nadalje brani. Njegovi napadi so bolj redki. V 35. min. strelja Aistrich kazenski strel iz sredine igrišča, levo krilo centra, Vogrinec ujame, Erman odbije in zopet je Vogrinec, ki zabije drugi gol. V zadnji minuti zopet prodre Celje. Vogrinec nalhako strelja, kar pusti Erman pasirati. Par sekund za tem konec.

Sodil je g. Ochs, ki je imel slab dan. Od nepriznanih golov je bil le eden dvomljiv, nasprotno ne bi smel priznati gola, ki ga je streljal Glavič. Tudi bi moral takoj piskati, ne pa potem, ko je že žoga obsedela v mreži. Glede handsov ne bi smel biti tako oster, temveč piskati le takozvane hotimišne roke.

Končno naj pripomnimo, da je tekmi prisostvoval tudi od sekcije delegirani sodnik g. Frankl. Zakaj ni on sodil tekmo, nam ni znano.

V Ljubljani so se vršile tri dokaj nezanimive prvenstvene tekme, od katerih je zopet ena končala z neprijetnimi incidenti, ki nikakor ne pričajo o tem, da vlada med našimi sportniki pravi sportni duh.

Ilirija : Svoboda 17 : 1.

Ker je prvo moštvo Ilirije gostovalo v Beljaku proti Villacher Sp. V. je nastopila Ilirija v prvenstveni tekmi proti Svobodi s kombiniranim moštvom rezerve in juniorjev. To moštvo je imelo s Svobodo prav lahko delo ter jo je porazilo z veliko gol-diferenco 17 : 1. Ilirijansko moštvo se je odlikovalo zlasti v tehničnem oziru.

Slovan : Hermes 2 : 2

Radi incidentov na igrišču je sodnik g. Mužina, ki ni bil kos svoji nalogi, to nesportno tekmo predčasno prekinil.

Jadran : Slavija 5 : 2

Zasluzena in lahka zmaga kombiniranega moštva Jadrana.

Rapid : Merkur 11 : 2 (4 : 1)

Rapid si je v prvenstveni tekmi z Merkurjem priboril dve točki, vendar pa ni zaslužil tako visoke zmage. Rapid je imel večji del igre v svojih rokah, ipak pa bi lahko mudilo Merkurjevo moštvo močnejši odpor Rapidu, če bi boljše uporabil svoje znanje. Rapid je bil zopet najboljši v napadu, kjer je briljiral Terleg, dočim se od ostalega moštva najbolj odlikoval vratar Pelko, ki je obranil par ostrih strelcov v lepi maniri. Merkurjevo moštvo se je v četrtku še borilo, proti koncu pa popolnoma popustilo. Posebno slab je bil Merkurjev

vratar, ki je prej igral v krilski vrsti. Sodnik g. Radoljš je bil sicer prestrog, vendar pa je upravičeno izključil Barloviča od Rapida, ki je znan po svoji surovi igri.

L SSK Maribor : S. K. Ptuj 4 : 2

Pokalna tekma, odigrana v Ptuj, je končala z zasluženim zmago Maribora.

Ostale nogometne tekme

Ilirija : Villacher Sp. V. 3 : 1 (3 : 1)

Prvo moštvo Ilirije je v nedeljo igralo v Beljaku proti Villacher Sp. V. ter zmagalo s 3 : 1. V napadu (I. Zupančič, Oman, Gaber, Dobrič, Kreč) je bila topot desna stran boljše od leve. Vse gole za Ilirijo je dosegel Oman. Beljačani so zlasti v drugi polovici igrali precej ostro. Pri njih se je odlikoval v prvi vrsti vratar. Sodnik v drugi polovici ni priznal dva regularna gola Iliriji. Dobrič je zastreljal eno enajstmetrovko. — Beljačani so našega vrvara sprejeli prav ljubeznjivo ter v velikem številu posetili tekmo, kateri je prisostvoval tudi naš konzul v Celovcu g. Protič.

ZAGREB: Prvenstvene: Gradjanski : Sparta 12 : 2 (5 : 1), Železničarji : Croatia 1 : 1 (1 : 0), Tipografija : Zmaj 2 : 0, Viktorija : Ilirija 3 : 2 (2 : 0), Uakok : Croatia (P) 7 : 0, Sokol : Poštanski 7 : 1, Slavija : Slaven 1 : 0.

BEOGRAD: BSK : Jugoslavija 2 : 0 (1 : 0). BSK ima vsled te zmage nad državnim prvakom enako število točk kakor Jugoslavija. Razmerje golov je pri BSK 28 : 8, pri Jugoslaviji pa 41 : 8. Izgleda, da bo Jugoslavija radi boljše gol-diference tudi letos še obdržala prvenstvo BLP.

SPLIT: Hajduk : Hašk 5 : 0 (3 : 0).

SARAJEVO: Slavija : Slavija (Osijek) 1 : 1, Sašk : Hajduk 5 : 2.

BRATISLAVA: Slovan (Dunaj) : Bratislava 0 : 0.

GRADEC: Hertha (Dunaj) : GAK 1 : 1.

PRAGA: Kladno : Čechie Karlin 4 : 2 (2 : 1), Liben : Nuselsky 2 : 0, ČAFK : Vršovice 3 : 0, Sparta : Slavoj Žižkov 6 : 0, Slavija : Teplizer FK. 2 : 0, DFC : Union Žižkov 3 : 2, Viktorija Žižkov : Simmeringer (Dunaj) 3 : 2, Slavija : Meteor VII. 7 : 1.

PARIZ: Francija : Belgija 4 : 3. Nepričakovana zmaga Francije.

DUNAJ: V edini nedeljski prvenstveni tekmi prve neamaterske lige med Rapidom in Vienno je zmagal prvi z 1 : 0 (1 : 0). II. neamaterski liga: BAC : Germanija 3 : 0 (0 : 0), WAF : Bewegung XX 3 : 2 (1 : 1), Nicholson : Gersthof 4 : 1 (1 : 0), Weiss Elf : Donau 1 : 0 (1 : 0), Vorwärts 06 : Neubau 3 : 2 (1 : 1), International : Wiener Sportfreunde 6 : 1 (2 : 1), Bewegungsspieler : Sturm 07 2 : 1.

MUENCHEN: Sp. V. Fürth : Bayern 3 : 4! I. F. C. Nürnberg : Stuttgarter Kickers 1 : 2!

Hazena

ASK Primorje (rez.) : TK D Atena (rez.) 9 : 3 (5 : 2)

TKD Atena I. : ASK Primorje 9 : 1 (2 : 1)

V nedeljo se je s tekmami med prvima in rezervnima družinama Atene in Primorja četverlito letnja prvenstvena hazenska sezona, ki je privlekla na igrišče Atene veliko število gledalcev. Predvsem se je izkazala rezervna družina Primorja, ki je v lepi igri dokumentirala svojo nadmoč ter občutno porazila sigurno zmagovalko v pokalnih mladinskih tekmovanjih. Predvedla je lepo kombinacijsko igro, ki ji dobro razpoložena obramba ni bila kos, kljub temu, da je vratarica branila v zelo lepem stilu.

Tekma med prvima družinama se je po dogovoru odigrala kot prijateljska. Atena je postavila na igrišče dobro vigrano družino, v kateri Petričeva I. in na desnem krilu ni popolnoma nadomestila blesirano Zupančičeva. Vratarica Cimpermanova in krilo Černetova sta zamenjala svoja mesta. Ta poizkus se je dobro obnesel. Cimpermanova je igrala nekoliko preostro. Napad je šele v drugi polovici prišel do polne veljave ter z lahkoto preigral nevigrano obrambo Primorja, ki je v tem času znatno popustila.

Primorje je nastopilo z dvema rezervama, ki nista mogli nadomestiti izborni igralci Zannerjevo in Vidicevo. Razven tega je napravilo veliko napako s tem, da je zamenjala igralke pri Prekuhovo in krilo Jenkovo, ki se nikakor nista mogli znajti na ne-najvišjih mestih. Podbojema na krilu, izrazita obrambna igralka, je tudi igrala na lastno pest in vsled tega je harmonična igra družine izostala. Napad je predvedel skoraj razgrano igro, sled katere je ves odpor odpadel na obrambo, v kateri je Krišcava v vzornem stilu branila svoje svetličce.

Igra je bila v prvem polčasu docela odprta, kar dokazuje tudi rezultat 2 : 1 v prid Atene. V drugem polčasu se napad Atene uveljavi z lepimi in hitrimi kombiniranimi prodori, katerim obramba Primorja ne nudi zadosten odpor ter zvišuje končno stanje igre na 9 : 1.

Primorje doseže tudi 2 gola, katerih sodnik ne prizna. Sodil g. Baltesar.

L SSK Maribor : komb. Rapid - Merkur 3 : 0 (0 : 0)

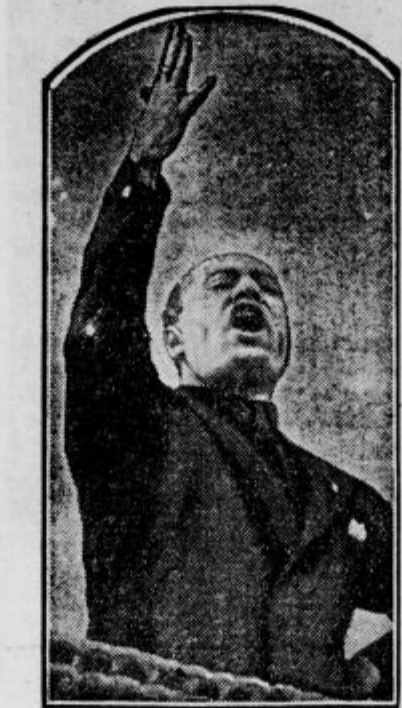
Na svojem igrišču je letos prvič nastopila rokometna družina ISSK Maribora proti kombiniranemu timu, ki so ga sestavljale hazenaška Rapida in Merkurja. Nastop Mariborove družine je precej razočaral, ker še daleč ne dosega svoje lanske forme. To velja zlasti za napad. Znatno napredek sta pokazali edino branilka in deloma leva krilka. Igralke tima so zelo zaostajale. Njihov poraz bi bil še večji, da jim ni branila svetličce izborna vratarica. Igra je bila le spočetka živahna, večji del pa brez elana in zanimivosti. Za Maribor sta soortali Leja 2, Danuša 1. G. Keresturi iz Murako Svobote je sodil nekoliko nespravno in ni priznal Mariboru enega pravičnega gola.

Mura : Rapid 6 : 0

Rapidova družina ni nastopila k prvenstveni tekmi, vsled česar izgubi s 6 : 0.

Glavna skupščina LLAP.

Od predsedstva novoizvoljenega odbora LLAP. smo prejeli nastopno poročilo: Občni zbor Ljubljanskega lahkoatletičkega podsaveza se je vršil v soboto dne 10. t. m. v kavarni Emona. V navzočnosti nekaterih odbornikov in delegatov Atene, Hermesa in Ilirije je otvoril občni zbor radi demisijske predsednika in v odsotnosti podpredsednika od upravnega odbora v to po-

Mussolini navdušuje množico

oblašeni odbornik g. Savo Sancin. Po otvoritvi občnega zbora je bilo poverjeno vodstvu občnega zbora najstarejšemu navzočemu, gospej Heleni Pajničevi. Pri verifikaciji glasovnic je bila priznana pravica soglasovanja delegatov Atene in Ilirije, dočim se Hermes ista v zmislu pravil ni mogla priznati, nakar se je prešlo na dnevni red. Pri volitvah je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik g. I. Oblak, podpredsednik Miloš Rybač (Primorje), I. tajnik Mirko Pevalak (Ilir.), II. tajnik Savo Sancin (P), blagajničarka Helena Zupančič (Atena) in odborniki ga. Olga Polak (A), Stane Jesih (H), Boris Kandare (Jadran) in Baltesar Ivan (I) ter revizorji g. Krofotova (A) in Ferič Ludvig (P). Med drugimi važnimi sklepi bi bilo omeniti sledeče: Predlog, da se imenuje »Slovenski sport« za službeno glasilo je bil soglasno odklonjen in sklenjeno, da ostane »Jutro« tudi v nadalje. Prvenstvo Slovenije se vrši v Ljubljani 14 dni pred državnim prvenstvom. Vsi sklepi podsaveza, ki so bili storjeni na nesklepnih sejah, t. j. v odsotnosti predsednika in podpredsednika se razveljavijo. Po izbrnem dnevnem redu je predsedujoča zaključila občni zbor z apelom na novi odbor, da skuša s svojim objektivnim delom sanirati naše nevzdržno sportno razmere.

Lov na lisico z avtomobili in motocikli

V nedeljo popoldne sta priredila mariborska sekcija avtomobilskega kluba kraljevine SHS in motoklub Maribor na Ptujskem polju velesportno sportno prireditve, lov na lisico z avtomobili in motorji, ki je bila novost za mariborske sportne kroge in sploh prvič prirejena v naši državi.

Ob lepem vremenu ob 1. uri popoldne se je odpravila z Glavnega trga lisica (grof Herberstein) s svojim avtomobilom po Tržaški cesti v določen okoliš, ki je bil omejen z Dravo do Ptuja, na jugu po železnici Ptuj-Pragersko, na zapadu po cesti Pragersko - Sp. Poljskava in dalje do Maribora. V Bohovi pred Hočami je zavil Herberstein med hišami čez travnike in železnico. V ptujski gozd, kjer je šofiral dalje časa sem ter tja, da zabriše sled. Nato je zdiral po ptujski cesti do Hajdine, se obrnil preko Strnišča proti Račjemu in se ustavil blizu gradu Ebenfels na cesti Račje-Pragersko. V majhni jami poleg močvirnatga jarka je zakril avto z vejami in čakal skrit zasledovalce.

Eno uro pozneje je zdrdralo 7 motociklov in 12 avtomobilov znamk Oukland, Fiat, Steyr, Daimler in Ford. G. Pugelj je pri prijaznosti sprejel v svoj avto poročevalca »Tabora« in »Jutra«. V gostem špalirju številnega občinstva so se odpravili »zasledovalci« v lisiji okoliš, kjer so se takoj razkropili. Le dva avtomobila sta takoj zasledila pri Bohovi sled in ji sledila do Ptujске ceste, kjer sta jo zgubila. Vožnja avtomobilov in travnike je bila za avtomobile pravi cross-country. Interesantno je, da je peljalo mimo lisijeja skrivališča 12 avtomobilov in motorjev, ne da bi je bili opazili.

Po treh predpisanih urah brezuspešnega iskanja so se vrnili ob 5. uri lovi v Fram, kamor je med velikim aplavzom privozil tudi Herberstein, neulovljena lisica. Na družbenem večeru je izročil posleboedeči podpredsednik g. Pinter grofu Herbersteinu krasno srebrno cigaretno dozo, ker ga ni nihče v predpisnem času ujel. Celokupna prireditve je prav zadovoljivo izpadla, ob enem pa dokumentirala, da so potrebne take skupne prireditve, kjer se na poti družabnosti bližajo in poravnajo nasprotstva med člani obeh narodnosti.

LLAP. (službeno).

Za danes 13. t. m. sklicujem sejo dne 10. t. m. na novo izvoljenega upravnega odbora za 19. uro v kavarni Emona. Prosim, da se iste udeležijo gg. Miloš Rybač, Mirko Pevalak, Savo Sancin, Olga Polak, Helena Zupančič, Jesih Stane, Baltesar Ivan in Kandare Boris. Nadalje bivši prvi tajnik g. Letnar in bivši drugi tajnik g. Sketelj v svrhu predaje svojih agend. Prosim vse gg. odbornike in odbornice, da se radi bližajoče sezone in v interesu naše slovenske lahke atletike polnoštevno in točno odzovejo temo mojemu pozivu. — Predsednik.

LLAP. (Službeno objava.)

JLAS javlja, da namerava Češkoslovaški savez prirediti tega leta z nami po obveznosti damski match, h kateremu želi pritegniti še Francijo, in proponira sledeče: I. Kot termin 2. — 4. julija; 2. Program atletičske tekmovanja: teki 60, 100, 800 m, skoki v daljavo in višino, meti diska, krogle, kopja in stafeta 4 x 100 m. — LLAP.

ASK Primorje. Danes v torek ob 19. uri seja centralnega odbora v klubskem tajništvu. Odselje se vršijo redno seje vsak torek ob istem času. V slučaju praznika so vrši seja v četrtek. — Tajnik.

SK. Ilirije nogometna sekcija.

Načelstvo opozarja na novo razvrstitev igrancev in razdelitev treninga, objavljeno v članski knjigi v kavarni »Evropa« in na deski v garderobi. Trening I. skupine v torek, sredo in četrtek od 17.30 dalje, II. skupine v torek, četrtek od 16. dalje ter v petek od 17.30 dalje, III skupine v sredo in soboto od 17. ure dalje. — Posečajte trening polnoštevno! — Načelnik.

Razkošno! Elegantno! Popolnoma novo! Napeto! Moderno!

CLOVEK, KI SE PRODAJA...

Velikomestni roman v osmih dejanjih.

Bogati bankir Bracca, igralka v rokah luksuzne mlade dame, kupi za visoko vso to poštenost in voljo mladega barona, toda ne njegovega srca. Borba med denarjem, značajem in ljubeznijo. — Sledijo krasne in efektne scene, ki završijo z edino mogočo naravno rešitvijo, to je z zmago ljubezni in značaja nad zlatom. — Precizna režija, izvrstna igra, krasni momenti z velike konjske dirke v Berlinu. Razkošna oprema, prekrasne najmoderneje toalete, krasni saloni itd. — V glavnih vlogah samo dobroznane in priljubljene filmske zvezde: Vivian Gibson, Hans Mierendorff, Erich Kaiser Titz, Helga Molander, Bruno Kastner in Olaf Fjord. Mladini vstop ni dovoljen!

Predstave točno ob 4. ¼, 6. ¼, 8. 9.

Posebno Vas opozarjamo na krasno godbo, ki jo pri vseh predstavah izvaja naš prvovrstni umetniški orkester.

Elitni Kino Matica, vodilni Kino v Ljubljani, tel. 124.

Kulturni pregled

Dario Niccodemi: Scampolo

(K premieri v Ljubljani.)

Ze precej časa sem slišal govoriti o tem »Scampolu«, kakor bi bil prav nekaj slavno imenitnega. In skoraj sram me je bilo, da ga ne poznam, ko so ga vendar igrali naši dramski člani že po raznih odrih in odrih križekrazev mile slovenske domovine. Da ima igra takovane »hvaležne« uloge, sem sklepal iz dejstva, da se je potezala zanje ta in ona ter ta in on. Čul sem tudi, da »Scampola« po Italiji prav radi igrajo.

V soboto smo ga videli prvič tudi na ljubljanskem odru. Ne uvidevam potrebe, da so laški igralci pustili tudi laški naslov, zakaj slovenski »ostanek« pove točno ves pomen. Razumem pa željo vsake mlade ali vsaj mladozrele igralka, da bi igrala naslovno ulogo, saj sta včasih Ljerka Šramova in Irma Polakova tudi z naslajanjem igrali »Partiškega potepuha«, druge igralka »Malega lorda«, »Melo Dorrit«, naša igralka pa žanje že blizu štiri s svojo »Pegico«, triumf, ki je opasen vsaki tragediji.

Niccodemijev »Ostanek« ima vse značilne poteze navedenih ulog, samo da je posajena v laški milje in novejšo dobo ter da je v svoji lažirantomantiki le dokaj dolgočasnejša. Vsaj v tem prevodu, ki mu nedostajajo predvsem humorja. A niti tehničnega ni stvarca vzgledna, nego trpi na občutnih doživljajih, zlasti v 1. in 3. dejanju.

Predstava je bila očitno na hitro pripravljena, rež. Rogoz pa jo je čedno opremil in v 2. dejanju ustvaril zanimivo sceno. Igralski je igra s prvovrstnimi laškimi značilno urno govorečimi, zelo elegantnimi, temperamentalni, mnogo detajlov prinašajočimi igralci morda prav efektne: pri nas so jo podajali bolj skideirano in medlo. In igrali so gg. Drenovec, Cesar, ga. Rogozova (po dolgem času! Čemu se ta ambiciozna igralka zapostavlja, ko je »Majko Jugovljevo«, »Hasanaginco« in še marsikaj igrala zelo dobro), gđ. Rakarjeva (ki je zopet prav krepko karakterizirala histerično reducirano pevko) ter gđ. Vida Juvanova.

Tudi gđ. Vida Juvanova igra mnogo premalo. Da je nadarjena, precej rutinirana, simpatična mlada igralka, je že čisto pokazala (Prelozce, Roka roko umiraj I. dr.), a v svoji prvi veliki, naslovni ulogi »Ostanek« je dokazala to ponovno. Ulogi je podala dokaj verjetno in prijetno ter se zlasti odlikovala z jasno govornico. Da je za izražanje hitro se menjajočih čustev in za karakteriziranje različnih občutij potrebno v glasu, mimiki in gestah zrele umetnosti, ki je zanemarjena mladenka še ne more imeti, pa je razumljivo. Gđ. Juvanova bi morala vsaj leto dni na igralsko akademijo, potem dobno z njo izvrstno igralko. Za svojo lepo kreasno »Scampola« je zela mnogo priznanja.

Predstava se je vršila na korist organizacije ljubljanskih gledaliških članov, a je bila prav slabo posečena. Vso sezono vzhledno marljivo in vtrajni naš ansambel bi bil pač zaslužil od publike več zahvalnosti. — Fr. G.

moči, često raskavo vzkriči, preveč sili v ospredje. Zdelo se mi je tudi, da med proizvajalci na sploh ni bilo tistega navdušenja, ki začetnika z neko intuitivno močjo približa bolje izvežbanemu, izkušenemu reprodutorju.

Iz vse naše ožje domovine zbrani pevci so dali, kar so v razmerah mogli dati. Na stopli so samo s skladbami, ki smo jih že čuli, in so z njimi dostojno proslavili skladatelja Sattnerja življenjski jubilej.

Zbor O nevihti je bil — govoril bom od krito, dokaj majavo naštudiran, pevcem še ni dozorel. Srednja partija »Čuj prošnjo sromaka kmeta...« je bila labilna. Stopnjevanje v jakost je bilo ponekod neprimerno podano. — Premrlovo Našo pesem je vodja vzel prepočasno in iz njega iztrgal ognja, ki so ga nekatera mesta dosti polna. — Subtilne, sanjave, poetične Lajovčeve Gozdenne samote nismo v taki površni izvedbi, mogli kaj uživati. Bučna, nestrna, heroična muzika kmalu zanika, Glasbenim sanjam treba posvetiti več notranjega elana. Treba z njimi hrepetiti, se dvigati, tipati v skrite kamrice srca.

Najbolje so izvajali na obeh koncertih Jettejevo prispego. Je ogrela. Betetto je mnogo pripomogel. Komponist more biti zelo zadovoljen.

Orkester je bil šibek, ne polno zaseden. V Gozdni samoti nismo čuli harfe, Godala so bila skromno zastopana. Kontrabas so uhajali.

Dirigent se za orkester ni dosti zmenil. Šel je svojo pot. Gospod Sr. Kumarje vse skladbe zboru dirigiral tako burno, kar čevito in nervozno, da se nam je ves čas zdelo zares škoda, da tako po nepotrebnem zapravlja svoje moči. Če si primerjal njegove geste z efektom v izvajanju, si bil kar nemilo razočaran. Tudi z mirno in zato bolj premišljeno kretnjo je mogoče še večji instrumentalno-vokalni aparat dvigniti do impozantne jakosti in razgibati v točno odmerjene rime, v zglede razfranje. Mahanje, udarjanje in zmgavanje z glavo so le zunanji pripomočki, ki jih dirigent ne sme izrabiti od absurdum.

Po zboru O nevihti je navdušena publika pri obeh koncertih hvaležno pozdravila jubilarita skladatelja s pritrjevanjem in vncem s slovensko trobojnico. Dirigent in predsednik zbora sta tudi prešla šopke.

P. K.—

Invalidski koncert v Celju

Celje, 11. aprila.

V soboto zvečer je priredila celjska podružnica Udruženja vojnih invalidov v veliki dvorani Celjskega doma koncertni večer, ki je bil razmeroma slabo obiskan. Spored koncerta je bil precej pester in deloma sročno izbran.

Ravnatelj gosp. Sancin je izvajal s prvovrstni novi vijolčni Raffovo »Kavali« no«, vijolinski solo iz Massenotove opere »Thals«, Ranzatovo »Serenado«, in Fibichov »Poem«, melodiozne skladbe manjšega stila. Igral je prečizno, čustveno in efektno. S svojo gospo soprogo ob klavirju tvori harmonično, ustvarjajočo enoto brez hib in polno lepih domislekov.

Operni tenorist gosp. Banovec je zapel Rudolfovo arijo iz »Bohème«, Rimskiška Korzakovskega »Majsko noč« in arijo Franja iz opere »Gorenjski slavček« z dobro solanim glasom, na nekaterih mestih naravnost odlično. Gđ. Š. Ramšakova je podala Prelovcovo »Tožbo«, Adamičovo »Uspavanko« in »Pri zibel«, ter Rosenberg-Ruzičevo »Češ me, češ, Njen sopran zveni čisto in sočno tudi v višini. Z dobro solno se bo še razvila v prav odlično pevko. Oba solista je spremljala na klavirju ga. Blažonova.

Kvartet »Ljubljanskega Zvona« je zapel Mirko »Katico«, in »Serenado«, Devovo »Se ena«, Foersterjevo »V tih noči« ter Maroltovo »Oj ta soldaški bobens«. Najboljša stran kvarteta je bas. Ostali trije glasovi pa v intenzivnosti znatno zaostajajo za njim.

Koncert je v splošnem dobro uspel. Celjsko občinstvo bi bilo lahko pokazalo zanj več zanimanja. — P.

Koncert Pevskega zbora slov. učiteljev

Pod okriljem Društva učiteljev glasbe v Ljubljani in s sodelovanjem op. pevca Julija Betetita, mladnskega zbora ljubljanskih srednjih šol (pod Brnobičevce taktirko) in pomnoženega orkestra Dravske divizijske oblasti je prireditvi bivši pevovodja naše Glasbene Maticе g. Srečko Kumar 2 vokalno-instrumentalna koncerta za proslavo 75-letnice komponista Hugolina Sattnerja.

Slavnostna soareja je bila zasedena do zadnjega kotička; z ozirom na obisk letos (1926) še nismo take imeli. Nedeljski ljudski koncert ni do kraja napolnil dvorane, a glasbeno nerazvaljena publika je izvajanju posameznih točk živahno pritrjevala z obilnim ploskom.

Prvi je nastopil številni zbor srednješolcev z Julijana Sattnerja priprostima a capella skladbama iz 90 let, Gori, gori na planine in Pozimi iz šole. G. Brnobič je navdušene dijake dobro izvedbal, ritme točno odmeril, z mirnimi, odtehtanimi kretnjami izvalil iz mladih, nezkušanih grl pesnim primernege izraza. Z nastopom je lahko prav zadovoljen. G. Betetto je v basovskem solu prvo skladbo markantno podaril s svojim voluminoznim, zvencim glasom. Pevovodja je poklonjeno cvetje zgledno zaslužil.

Pevski zbor slov. učitelstva je na teh 2 koncertih z delno pomnoženim dr. Čerinovim orkestrom izvajal Premrlovo Našo pesem, Lajovčev Gozdno samoto in Sattnerjevo kantato Jettejeva prisega, samo vokalno pa slavljena Sattnerja O nevihti.

Ta zbor je to pot prestal šele ognjeni krst. Jasno je, da še ne more biti čisto homogen, ker so se najbrž sodelujoči premalokrat sestali k vezbanju. Tenorjev je očitno premalo, tudi base bo treba bolj zasedati. Ženski zbor pa je zelo številen, zato rad nekam neekonomsko zapravlja svoje

Novi Vinodolski

morsko kunalšte i ljetovališče. Saisona započela. Hoteli, pensioni ter iskuhavanae otvorene. Vrnjene vrlo podesno. Cijene umierene. Sve anute daje Licitirno pivrenstvo u NOVOM.

Gaston Leroux:

Prikazen v Operi

»Če me je kdo motil, prijatelj!« ga ledeno prekine Kristina... »Če me je kdo motil tisti večer, ste morali to biti vi, ker vas sem spodila!...«
 »Da!... da ostanete z drugim!...«
 »Kaj pravite, gospod?« reče mlada ženska sopihajoč... »o kom drugem govorite?«
 »O tistem, ki ste mu dejali: »Samo za vas pojem! Dala sem vam svojo dušo nočoj in sem umrla!«
 Kristina je zgrabila Raoula za roko: stiskala ga je z močjo, ki je človek ne bi sumil pri tako šibkem bitju.
 »Prisluškovali ste torej za vrati?«
 »Da! Ker vas ljubim... In vse sem slišal!...«
 »Kaj ste slišali?« In deklica, ki je bila zopet čudno in črna, je spustila Raoulovo roko.
 »Rekel vam je: **Ljubite me!**«

Pri teh besedah se razlije mrliška bledica po Kristininem obrazu, okoli oči se ji stemni... Omaha, pada. Raoul priskoči, proži roke, Kristina pa je že premagala hipno slabost in s tihim, skoro izdihajočim glasom pravi:

»Povejte, povejte! Povejte vse, kar ste slišali!«
 Raoul jo gleda, okleva in nič ne razume, kaj se godi.
 »Povejte vendar! Ali ne vidite, da me ubijate!...«
 »Slišal sem še, da vam je odgovoril, ko ste mu bili rekli, da ste mu dali svojo dušo: **Tvoja duša je lepa, otrok moj, Hvala ti! Noben cesar še ni dobil takega darila! Angeli so jokali nočoj!**«

Kristina seže z roko na srce. Strmi v Raoula z nepopisnim razburjenjem. Njen pogled je tako oster, tako srep, da je podoben pogledu blaznika. Raoula navdaja groza. Toda glej! Kristinine oči se orose in po slonokoščenihih licih ji polzita dva bisera, dve težki solzi...

»Kristina!...«
 »Raoul!...«

Mladenč jo hoče prijeti, ona pa mu zdrkne iz rok in uteče v velikem neredu. Medtem ko je ostala Kristina zaklenjena v svojih sobi, si je Raoul tisočkrat očital svojo grobost. Toda po pekočih žilah je znova zadivjala ljubosumnost. Gotovo je morala biti njena skrivnost važna, sicer se deklica ne bi tako razburila, ko je zvedela, da je odkrita! Raoul seveda ni navzlic temu, kar je bil slišal, dvomil o Kristinini čistosti. Vedel je, da velja za zelo čednostno in ni

bil tak novinec, da ne bi razumel, da umetnica včasih pač mora poslušati besede ljubezni. Dobro je odgovorila nanje, ko je dejala, da je dala svojo dušo. Očividno je šlo pri tem samo za petje in glasbo. Očividno? Odkod tedaj pravkar tako razburjenje? Moj Bog, kako nesrečen je bil Raoul! Če bi bil prijel človeka, glas človekov, bi bil zahteval od njega natančnega pojasnila.

Zakaj je Kristina pobežnila? Zakaj ne pride dol?

Kositi ni maral. Bil je otožen in velika je bila njegova bolešt, ko so minevale brez mlade Švedinje te ure, ki je upal, da bodo tako sladke. Zakaj noče obiti z njim teh krajev, kjer imata toliko skupnih spominov? In zakaj se ne vrne takoj v Pariz, ko se vendar zdi, da nima kaj več opraviti v Perrosu? Zvedel je, da je dala zjutraj brati mašo za dušo očeta Daaéja in da je premolila dolge ure v cerkvi in na godčevem grobu.

Žalosten, malodušen se je Raoul napotil k pokopališču, ki je obdajalo cerkev. Odpahnil je vrata. Samoten je taval med grobovi razrešujoč napise. Ko pa je prišel za cerkev, ga je takoj počul sijaj cvetic, ki so vzdihovale na nagrobnem granitu in se bohotno razlivalo po tleh, da je to grob očeta Daaéja. Cvetlice so napolnjevale s svojo vonjavo ves ta ledeni kot bretonske zime. Bile so čudovite rdeče vrtnice, ki so se razcvetele, tako se je zdelo, šele tisto jutro v snegu. Prinesle so malo življenja med mrliče, zakaj smrt je bila povsod. Tudi ta se je razlivala iz zemlje, ki je izvrгла preobilico trupel. Okostnice in lobanje so bile stoterno nakupičene ob cerkvenem zidu, držala jih je lahka žična mreža, skozi katero se je videla cela grozna stavba. Mrtvaške glave, nagomilane, uvrščene kot opeka, podprte v presledkih s čedno obeljenimi kostmi, so se zdele prva plast, na kateri je bil zgrajen zakristijski zid. Vrata v zakristijo so se odpirala sredi te kostnice, kot jih je dokaj videti ob starih bretonskih cerkvah.

Raoul je pomolil za Daaéja, nato pa je nelagodno dirnjen od teh večnih nasmehov na ustih mrtvaških glav odšel s pokopališča, vrnil se po klancu navzgor in sedel kraj goljave, ki se dviga nad morjem. Veter se je zlobno valil po produ, tuleč za bedno, plaho dnevno lučjo. Ta se je umaknila, zbežala in le bleda progga je še ostala na obzorju. Tedaj je veter utihnil. Bil je večer. Raoula so zagrinjale ledene sence, toda ni čutil mraza. Vse njegove misli, vsi njegovi spomini so blodili po zapuščeni, samotni goljavi. Tu na to mesto je često zahajal v somraku z malo Kristino, da vidi, kako plešejo korigani uprav v trenutku, ko vzhaja mesec. Sam jih ni nikoli zagledal in vendar je imel dobre oči. Zato pa je malce kratkovidna Kristina zatrdila, da jih je videla mnogo. Nasmehnil se je pri tej misli, nato pa je hipno zadržtel. Neka postava, čisto določna postava,

ki je prišla sem, da sam ni vedel kako, ne da bi ga bil opozoril najmanjši šum, je dejala stoji kraj njega:

»Ali mislite, da pridejo nočoj korigani?«

Bila je Kristina. Hotel je govoriti, Ona pa mu je zaprla usta z roko.

»Poslušajte me, Raoul! Sklenila sem, povedati vam nekaj važnega, zelo važnega!«

Glas se ji je tresel. On pa je čakal.

Povzela je tesnobno:

»Ali se spominjate, Raoul, pravljice o angelu glasbe?«

»Gotovo se je spominjam!« je dejal, »mislim, da nama jo je vaš oče prav tukaj prvič pripovedoval.«

»Da! In tudi tu je rekel: »Ko bom v nebesih, otrok moj, ti ga pošljem.« Moj oče je zdaj v nebesih in mene je obiskal angel glasbe.«

»V to ne dvomim!« je odvrnil resno mladenič, meneč, da meša njegova prijateljica v pobožni misli spomin na očeta s sijajem nedavnega triumfa.

Kristina se je lahko začudila, kako hladnokrvno je vikont de Chagny priznal, da ve za obisk angela glasbe pri njej.

»Kako mislite to, Raoul?« je vprašala, sklonivši svoje blede lice tako blizu mladeničevega obraza, da bi ta skoro mislil, da ga bo Kristina poljubila. Ta pa je hotela navzlic temi brati v njeovih očeh.

»Mislim,« je odvrnil, »da nobeno človeško bitje ne bi moglo peti tako, kot ste vi peti oni večer, ne da se zgodi čudež, ne da bi se vmešalo nebo. Ni učitelja na zemlji, ki bi učil takih zvokov. Vi ste slišali angela glasbe, Kristina.«

»Da!« je izjavila svečano, »v moji loži! Tam me hodi vsak dan učiti petja.«

Njen glas je bil tako prodirajoč, tako čuden, da jo je Raoul gledal ves nemiren, kot gledamo osebo, ki je izustila gorostasnost ali pa trdi, da je videla nemogočo prikazen, v katero veruje z vso silo svojih bolnih možganov. Toda ona se je odmaknila in je obstala nepremična kot nočna senca.

»V vaši loži?« je ponovil kot glup odmev.

»Da! Tam sem ga slišala in nisem ga slišala sama...«

»Kdo ga je vendar še čul, Kristina?«

»Vi, prijatelj moj!«

»Jaz da sem slišal angela glasbe?«

»Da, oni večer! On je govoril, ko ste poslušali za vrati moje lože. On mi je rekel: »Ljubite me!« Prepričana pa sem bila, da samo jaz čujem njegov glas. Lahko si torej predočite, kako sem se začudila, ko sem davi zvedela, da ste ga tudi vi slišali...«

Edino največje in najmodernejše podjetje te vrste v Sloveniji.

Velepražarna kave

MEZNARIČ RADO, Maribor, Glavni trg šte. 21.

Tel. interurban 476
Brzovav Meznarič Maribor.

Trgovci, zahtevajte ponudbe.

Raznovrstno
fino pecivo.

Gosposvetska c. 7.

Parna pekarna

V. BIZJAK

je otvorila podružnico v Prešernovi ulici.

nasproti Mestne hranilnice

Prodaja vseh izdelkov peciva iz tvornice v Rog. Slatini.

Keksi, zdravilni prepečeneč, oblati, biškoti, slatinske tortice, adria-rezine, vafeljni itd.

Bel in rženi kruh.

Gosposvetska c. 7.

3171 a

RENAULT automobili

osebni in tovarni vseh velikosti

danes neprekosljivi.

Zastopstvo za Slovenijo **A. LAMPRET**, Ljubljana, Dunajska cesta 22.

Veliko pozornost je vzbudil Šorlijev roman

ZADNJI VAL

ki se godi v Rogaški Slatini

Cena broš. knjigi Din 42.—, vezani 48.—, pošt. 1.50

Naročila na Knjigarno Tiskovne zadruga v Ljubljani

Zadnja moda

je ažur in entlane cipke v perilu — Ugodne nizke cene pri.

TONI JAGER-CERNE, Ljubljana, Dvorski trg 1 122a

Mestni pogrebni savod.

Tužnim srcem naznanjamo žalostno vest, da je naša dobra in skrbna mati, gospa

Jožefa Juvan roj. Ženko

posestnica

danes dne 12. aprila t. l. prejemši sv. zakramente, izdihnila blago svojo dušo.

Pogreb drage pokojnice se bo vršil v torek, 13. aprila 1926, ob 4. pop. iz hiše žalosti, Krakovska ulica 31, na pokopališče k Sv. Križu. 3170a

V Ljubljani, dne 12. aprila 1926.

Franco Juvan, sin.

Vsegamogočni je poklical k Sebi ter rešil hudega troljenja našo dobro soprogo, skrbno mamico, staro mamico in teto, gospo

Ivano Pirkovič

posestnico in soprogo strojevodje v pokoju

danes ob 6. uri zjutraj.

Pogreb drage pokojnice se vrši 13. t. m. ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti Sp. Šiška, Gasliška cesta 11, na pokopališče k Sv. Križu.

Maša zadušnica se bo brala v cerkvi sv. Frančiška v Sp. Šiški.

Pokojnico pripravljamo v blag spomin.

Sp. Šiška, 12. aprila 1926.

Julij Pirkovič, soprogo.

Julij, Ivan in Anica, otroci.

V prebrški boli naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da se je naš nadvse ljubljeni predragi soprogo, zlati očca, sin, brat, svaki in stric, gospod

Alfonz Oblak

trgovec

danes ob 8. zjutraj, po kratki in mučni boleznini, v 33. letu svoje dobe, vdan v voljo Najvišjega, previden s sv. zakramenti preselil v boljše življenje.

Pogreb predragega nepozabnega se bo vršil v sredo, dne 14. aprila ob 5. pop. iz hiše žalosti Kraljeviča Petra trg št. 98 na tukajšnje pokopališče.

Novo mesto, dne 12. aprila 1926. 3175 a

Katarina roj. Springer, soproga — **Božo sinček** — **Rodbine Oblak, Springer in dr. Tiller**.

1 do 3 wagone

stare litine

franko Maribor kupi takoj vrtdka

K. i R. Ježek, Maribor.

Razprodaja

konkurzne mase **L. Baloh-a v Mariboru**

Gosposka ulica 15, obstoječe iz galant. modnega blaga, igrač ter raznega pletenega blaga in drobnine, se vrši od 14. aprila 1926. naprej. Razprodajalo se bode po večjih ali manjših partijah. Trgovci se opozarjajo na ugodno priliko z ozirom na nizke cene. — Ogled blaga dnevno od 11-12 ure po prijavi pri konkurznem upravitelju dr. Danilu Komavli, odvetniku v Mariboru. 3150